

Sveučilište u
Zagrebu

P R I R U Č N I K

ZA IZRADU I VREDNOVANJE PROGRAMA CJELOŽIVOTNOG OBRAZOVANJA NA SVEUČILIŠTU U ZAGREBU

Autori:

prof. dr. sc. Romana Caput Jogunica
izv. prof. dr. sc. Anja Miroslavljević
prof. dr. sc. Sanja Ercegović Ražić
prof. dr. sc. Marko Jakovac
prof. dr. sc. Višnja Rajić
Jelena Đuran, dipl. iur.
Daliborka Pašić, prof.

Godina: 2026.

Nakladnik

Sveučilište u Zagrebu

Trg Republike Hrvatske 14, HR-10 000 Zagreb

Za nakladnika

Prof. dr. sc. Stjepan Lakušić, rektor

Odbor za upravljanje kvalitetom

Koordinator: prof. dr. sc. Dubravko Majetić, prorektor za znanost, istraživanje i poslijediplomske studije

Sastav Odbora od 16. prosinca 2026.:

- prof. dr. sc. Nikša Dulčić, Stomatološki fakultet, predsjednik
- prof. dr. sc. Goran Đukić, Fakultet strojarstva i brodogradnje, zamjenik predsjednika
- prof. dr. sc. Davor Petrinović, Fakultet elektrotehnike i računarstva
- prof. dr. sc. Tamara Nikuševa Martić, Medicinski fakultet
- prof. dr. sc. Blaženka Kos, Prehrambeno-biotehnološki fakultet
- prof. dr. sc. Goran Vlašić, Ekonomski fakultet
- izv. prof. dr. sc. Tanja Trška, Filozofski fakultet
- prof. dr. sc. Željka Milin Šipuš, Prirodoslovno-matematički fakultet
- prof. dr. sc. Tatjana Gazivoda Kraljević, Fakultet kemijskoga inženjerstva i tehnologije
- prof. art. Ana Hušman, Akademija likovnih umjetnosti
- Josip Periša, mag. educ. philol. croat., Fakultet hrvatskih studija, predstavnik studenata poslijediplomskoga studija

Sastav Odbora do 15. prosinca 2025.

- prof. dr. sc. Goran Đukić, Fakultet strojarstva i brodogradnje, predsjednik
- izv. prof. dr. sc. Ksenija Grubišić, Pravni fakultet
- prof. dr. sc. Davor Petrinović, Fakultet elektrotehnike i računarstva
- prof. dr. sc. Aleksandra Čižmešija, Prirodoslovno-matematički fakultet
- prof. dr. sc. Nikša Dulčić, Stomatološki fakultet, zamjenik predsjednika
- prof. dr. sc. Tatjana Gazivoda Kraljević
- izv. prof. dr. sc. Dolores Grmača, Filozofski fakultet
- prof. dr. sc. Blaženka Kos, Prehrambeno-biotehnološki fakultet
- red. prof. art. Leo Modrčin, Arhitektonski fakultet
- izv. prof. dr. sc. Goran Vlašić, Ekonomski fakultet
- Josip Periša, mag. educ. philol. croat. et educ. phil., predstavnik studenata poslijediplomskih studija
- Amalija Danjek, predstavnica studenata prijediplomskih i diplomskih studija

Radna skupina za cjeloživotno obrazovanje

Koordinator: prof. dr. sc. Dubravko Majetić, prorektor za znanost, istraživanje i poslijediplomske studije

- izv. prof. dr. sc. Višnja Rajić, Učiteljski fakultet, predsjednica
- prof. dr. sc. Romana Caput-Jogunica, Agronomski fakultet
- prof. dr. sc. Aleksandra Čižmešija, Prirodoslovno-matematički fakultet
- prof. dr. sc. Sanja Ercegović Ražić, Tekstilno-tehnološki fakultet
- prof. dr. sc. Anto Gavrić, Fakultet filozofije i religijskih znanosti
- prof. dr. sc. Marko Jakovac, Stomatološki fakultet
- izv. prof. dr. sc. Tihomir Katulić, Pravni fakultet
- izv. prof. dr. sc. Anja Mirosavljević, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet
- red. prof. art. Marina Novak, Muzička akademija
- prof. dr. sc. Davor Petrinović, Fakultet elektrotehnike i računarstva, zamjenik predsjednice
- prof. dr. sc. Tomislav Pletenac, Akademija likovnih umjetnosti
- izv. prof. dr. sc. Višnja Rajić, Učiteljski fakultet
- doc. dr. sc. Diana Tomić, Filozofski fakultet
- izv. prof. dr. sc. Dražen Vouk, Građevinski fakultet
- izv. prof. dr. sc. Dajana Zoretić, Kineziološki fakultet
- Mario Cvek, Medicinski fakultet

Lektura
Grafičko oblikovanje:

Copyright © 2026. Sveučilište u Zagrebu

NELEKTORIRANO

Sadržaj

PREDGOVOR	6
ZAHVALE	7
KLJUČNI POJMOVI.....	8
1. DIO: UVOD	11
1.1. ZAŠTO JE CJELOŽIVOTNO OBRAZOVANJE NUŽNOST SUVREMENOG DRUŠTVA?	11
1.2. PRAVNI I STRATEŠKI OKVIR CJELOŽIVOTNOG OBRAZOVANJA NA SVEUČILIŠTU	12
1.3. POLITIKA CJELOŽIVOTNOG OBRAZOVANJA NA SVEUČILIŠTU U ZAGREBU	13
1.4. JAČANJE KAPACITETA SVEUČILIŠTA I SASTAVNICA - PILOT PROJEKT IZRADA I VREDNOVANJA PROGRAMA CŽO.....	14
2. DIO: PROGRAMI CJELOŽIVOTNOG OBRAZOVANJA	15
2.1. ŠTO SE SVE MOŽE SMATRATI PROGRAMOM CŽO?	15
OTVORENI KOLEGIJI.....	15
2.2. KAKO SE MOGU IZVODITI PROGRAMI CŽO?.....	15
2.3. ANALIZA POTREBA ZA IZRADOM PROGRAMA CŽO	15
2.4. UTVRĐIVANJE TROŠKOVA I ODREĐIVANJE CIJENE PROGRAMA	16
2.5. VRSTE PROGRAMA PREMA PRAVILNIKU O CŽO SVEUČILIŠTA U ZAGREBU	17
2.5.1. Programi CŽO s ECTS bodovima	17
2.5.2. Programi CŽO bez ECTS bodova	19
2.6. SVEUČILIŠNA BAZA PROGRAMA CŽO	19
2.6.1. Upis programa u Sveučilišnu bazu.....	19
2.6.2. Brisanje programa iz Baze	20
2.6.3. Izmjene podataka o programu u Bazi	20
2.7. OSIGURAVANJE KVALITETE PROGRAMA CŽO.....	21
2.7.1. Vrednovanje programa CŽO.....	21
2.8. POTVRDE KOJE SE IZDAJU POLAZNICIMA PROGRAMA CŽO.....	26
2.8.1. Potvrda o završetku programa i dopunska isprava.....	26
2.8.2. Potvrda o sudjelovanju	27
2.8.3. Potvrda o postizanju ishoda učenja.....	27
3. DIO: USKLAĐIVANJE PROGRAMA CŽO S REGISTROM HKO-A	28
3.1. REGISTAR HRVATSKOG KVALIFIKACIJSKOG OKVIRA.....	28
3.2. STANDARD KVALIFIKACIJE I CILJEVI IZRADA	30
3.3. SKUPOVI ISHODA UČENJA I MIKROKVALIFIKACIJA	31
3.3.1. Upis skupa ishoda učenja u Registar HKO-a	31
3.4. STANDARD ZANIMANJA	32
3.5. SKUPOVI KOMPETENCIJA.....	33
3.5.1. Izrada skupova kompetencija i upis u Registar HKO-a	33
4. DIO: VAUČERI ZA OBRAZOVANJE.....	35
4.1. KAKO IZRADITI PROGRAM PRIHVATLJIV ZA DODJELU VAUČERA?	35
4.1.1. Koraci u izradi programa za dodjelu vaučera	36
4.1.2. Kako prijaviti program u Bazu pružatelja usluga obrazovanja u sustavu vaučera?.....	37
5. DIO: SVEUČILIŠNI SUSTAV CŽO	38
5.1. STRUČNA I SAVJETODAVNA PODRŠKA	39
5.2. SVEUČILIŠNA MREŽA CŽO	40
5.3. PRIMJERI DOBRE PRAKSE SASTAVNICA	40
5.3.1. Agronomski fakultet	40
5.3.2. Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet.....	40

5.3.3.	<i>Stomatološki fakultet</i>	41
5.3.4.	<i>Tekstilno-tehnološki fakultet</i>	41
5.3.5.	<i>Učiteljski fakultet</i>	42
6.DIO: ČESTO POSTAVLJANA PITANJA		42
6.1.	O ANALIZI POTREBA POTENCIJALNIH POLAZNIKA I FINACIJSKOM PLANU PROGRAMA ČŽO	42
6.2.	O REGISTRU HKO, KVALIFIKACIJAMA I UPISU U E-RADNU KNJIŽICU	43
6.3.	O SKUPOVIMA KOMPETENCIJA, STANDARDU ZANIMANJA, SKUPOVIMA ISHODA UČENJA I STANDARDIMA KVALIFIKACIJA	44
6.4.	O VAUČERIMA ZA OBRAZOVANJE	46
6.5.	O NOSITELJIMA, VODITELJIMA I IZVODITELJIMA I PROGRAMA, PROVEDBI I <i>PRAVILNIKU O ČŽO</i>	47
6.6.	O RECENZIJ, VREDNOVANJU I POTVRDAMA	50
LITERATURA		51

PREDGOVOR

Cjeloživotno obrazovanje danas je jedna od ključnih pretpostavki za razvoj pojedinca, jačanje društvene uključenosti i konkurentnosti gospodarstva. U vremenu ubrzanih promjena – digitalne i zelene tranzicije, novih oblika rada te sve veće potrebe za brzim prijenosom znanja i vještina – Sveučilište u Zagrebu (dalje: Sveučilište) prepoznaje svoju odgovornost i ulogu u osiguravanju kvalitetnih, relevantnih i dostupnih programa cjeloživotnog obrazovanja (dalje: CŽO) za različite skupine polaznika. Ponudom programa CŽO, omogućuje transfer znanja u gospodarstvo, potiče inovacije i poduzetništvo doprinosi društvenom razvoju i dobrobiti šire zajednice. Uz nastavu (prva misija) i istraživanje (druga misija), razvojem cjeloživotnog obrazovanja Sveučilište ostvaruje svoju društvenu, treću misiju.

Ovaj Priručnik namijenjen je nastavnicima, suradnicima i svim osobama koje su uključene u sustav i poslove vezane uz cjeloživotno obrazovanje na sastavnicama Sveučilišta. Nastao je kao podrška u razvoju, izradi, pripremi i osiguravanju kvalitete programa CŽO, bilo da se radi o programima usmjerenim profesionalnom usavršavanju, nastalima kao brzi odgovor na potrebe tržišta rada ili onima koji služe zadovoljenju potreba pojedinaca za osobnim rastom i razvojem. Svi programi CŽO koji se izvode na Sveučilištu podliježu sustavu osiguravanje kvalitete i kao takvi se vrednuju u skladu s Pravilnikom o cjeloživotnom obrazovanju Sveučilišta u Zagrebu i pravilnicima sastavnica. Posebna pažnja u Priručniku usmjerena je na pripremu programa koji su usklađeni sa skupovima ishoda učenja u Registru Hrvatskog kvalifikacijskog okvira budući da je to nužan uvjet za financiranje pohađanja programa kroz instrument „Vaučeri za obrazovanje“. Dodatna vrijednost Priručnika je njegova praktična usmjerenost, koji uz pregled temeljnih pojmova i politike CŽO-a, donosi i strukturiran prikaz vrsta programa, postupaka vrednovanja, nadležnosti relevantnih nacionalnih institucija (Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih (MZOM), Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike (MRMSOSP), Agencije za znanost i visoko obrazovanje, Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, Agencije za odgoj i obrazovanje (AZOO), Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (HZZ), koraka u izradi i prijavi standarda kvalifikacija (SK), skupova ishoda učenja (SIU) i upisu programa CŽO u Registar HKO-a, kao i ključnih informacija povezanih s mjerom „Vaučeri za obrazovanje“. Uvršteni su i primjeri dobre prakse sastavnica Sveučilišta te odgovori na česta pitanja sudionika radionica i nastavnika sastavnica.

Priručnik je izrađen u okviru aktivnosti *Radne skupine za cjeloživotno obrazovanje Sveučilišta u Zagrebu* i pilot-projekta *Izrada i vrednovanje programa CŽO-a* s namjerom jačanja kapaciteta Sveučilišta i sastavnica, osnaživanjem nastavnika znanjima i alatima za razvoj suvremenih, tržišno relevantnih i kvalitetno strukturiranih programa – osobito onih koji omogućuju stjecanje mikrokvalifikacija, ali i drugih oblika certificiranog učenja. Budući da je riječ o radnom materijalu, priručnik je zamišljen kao „živi dokument“ koji će se nadopunjavati u skladu s iskustvima iz provedbe, promjenama u propisima i razvojem sustava CŽO-a na Sveučilištu i u Republici Hrvatskoj. Pozivamo sve korisnike da svojim komentarima i prijedlozima doprinesu njegovu daljnjem unaprjeđenju.

izv. prof. dr. sc. Višnja Rajić
predsjednica Radne skupine za cjeloživotno obrazovanje Sveučilišta u Zagrebu

ZAHVALE

Zahvaljujemo svim kolegicama i kolegama sa sastavnica, članovima radnih tijela, stručnim službama, kao i vanjskim dionicima i institucijama koji su svojim znanjem, materijalima i iskustvom pridonijeli nastanku ovog Priručnika. Vjerujemo da će on biti pouzdan oslonac nastavnicima u osmišljavanju i prijavi programa te dodatni poticaj razvoju otvorenog, fleksibilnog i uključivog cjeloživotnog obrazovanja Sveučilišta.

Posebno zahvaljujemo polaznicima radionica na pitanjima i predavačima koji su sudjelovali u *pilot projektu Izrada i vrednovanje programa cjeloživotnog obrazovanja* na temelju čijih je prezentacija, radionica i diskusija izrađen najveći dio sadržaja ovog Priručnika:

- Irena Bačelić, Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike
- mr. sc. Emita Blagdan, Agencija za znanost i visoko obrazovanje
- prof. dr. sc. Aleksandra Čižmešija, Prirodoslovno-matematički fakultet
- Jelena Đuran, voditeljica Ureda za upravljanje kvalitetom
- prof. dr. sc. Marko Jakovac, Stomatološki fakultet
- izv. prof. dr. sc. Maja Mihelja Žaja, Ekonomski fakultet
- izv. prof. dr. sc. Anja Mirosavljević, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet
- Matej Petranović, Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike
- izv. prof. dr. sc. Višnja Rajić, Učiteljski fakultet, predsjednica Radne skupine za cjeloživotno obrazovanje Sveučilišta
- Kristina Svalina, Agencija za znanost i visoko obrazovanje
- doc. dr. sc. Diana Tomić, Filozofski fakultet
- izv. prof. dr. sc. Adrijana Višnjić Jevtić, Učiteljski fakultet

KLJUČNI POJMOVI

AGENCIJA ZA ZNANOST I VISOKO OBRAZOVANJE (dalje: AZVO) - osnovana 2005. godine, nacionalna, neovisna, međunarodno priznata javna institucija zadužena za vanjsko osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju i znanosti. Agencija izdaje potvrdu o usklađenosti programa CŽO sa skupovima ishoda učenja upisanim u Registar Hrvatskog kvalifikacijskog okvira nakon završenog postupka vrednovanja programa CŽO na Sveučilištu i upućivanja zahtjeva HZZ-u za financiranje putem mjere „Vaučeri za obrazovanje“.

CJELOVITA KVALIFIKACIJA- kvalifikacija koja samostalno udovoljava uvjetima za pristupanje tržištu rada i/ili nastavku obrazovanja (npr. sveučilišni/a prvostupnik/prvostupnica (baccalaureus/baccalaurea) inženjer/inženjerka brodogradnje; magistar/magistra edukacije informacijskih znanosti; sveučilišni/a specijalist/ specijalistica medijskih i komunikacijskih studija; doktor/doktorica znanosti u području društvenih znanosti).

CJELOŽIVOTNO UČENJE (eng. *lifelong learning*) - svi oblici učenja tijekom života čija je svrha stjecanje i unaprjeđivanje kompetencija za osobne, društvene i profesionalne potrebe te potrebe tržišta rada.

CJELOŽIVOTNO OBRAZOVANJE (eng. *lifelong education*) – označava koncepciju koja obrazovanje promatra kao cjeloživotni proces, a počinje obveznim školovanjem i (formalnim) obrazovanjem te traje cijeli život. Pojam se često zamjenjuje pojmom cjeloživotno učenje, no ta dva pojma nisu istoznačna. Cjeloživotno obrazovanje obuhvaća samo organizirano učenje, a cjeloživotno je učenje šira koncepcija koja uključuje i nenamjerno, neorganizirano i spontano stjecanje znanja. Drugim riječima, cjeloživotno obrazovanje je organizirani i strukturirani sustav učenja i obrazovnih aktivnosti, odnosno stjecanja znanja, vještina i kompetencija.

DJELOMIČNA KVALIFIKACIJA - kvalifikacija koja samostalno ne udovoljava uvjetima za pristupanje tržištu rada i/ili nastavku obrazovanja, već isključivo uz odgovarajuću cjelovitu kvalifikaciju, odnosno uz jednu ili više drugih odgovarajućih djelomičnih kvalifikacija. Pridružuje joj se razina 5, 6 ili 7 Hrvatskog kvalifikacijskog okvira. Nosi najmanje 10 ECTS bodova, od kojih najmanje 50 % na odgovarajućoj razini HKO-a u području visokog obrazovanja. Primjer djelomične kvalifikacije jest kvalifikacija koja se steče završetkom programa pedagoško-psihološko-didaktičko-metodičke izobrazbe. Na primjer, uz cjelovitu kvalifikaciju sveučilišnog magistra engleskog jezika i književnosti, djelomična kvalifikacija koja se steče ovim programom omogućit će obavljanje zanimanja nastavnika engleskog jezika. Dakle, takva kvalifikacija sama po sebi ne omogućuje pristup tržištu rada, već se koristi isključivo u kombinaciji s odgovarajućom cjelovitom kvalifikacijom stečenom na visokom učilištu.

Djelomična kvalifikacija može biti i dodatak cjelovitoj kvalifikaciji kad proizlazi iz posebnih zahtjeva tržišta rada i veže se za različita zanimanja poput zaštite od požara, zaštite na radu, gospodarenja otpadom, zaštite okoliša, upravljanja projektima i tome slično ili u nekim slučajevima, kao na primjeru podsektora Ekonomije, djelomična kvalifikacija iz područja javne nabave (npr. planiranje i provedba postupaka javne nabave). Takva djelomična kvalifikacija samostalno ne omogućuje pristup tržištu rada, već se koristi isključivo uz cjelovitu kvalifikaciju sveučilišnog magistra ekonomije, pri čemu nadograđuje postojeća znanja i kompetencije za specijalizirane poslove u području javne nabave u javnom i privatnom sektoru. Za naziv djelomične kvalifikacije ključno je da odražava ideju kvalifikacije.

EUROPSKA KLASIFIKACIJA VJEŠTINA, KOMPETENCIJA, KVALIFIKACIJA I ZANIMANJA (dalje: ESCO) (eng. *European Skills, Competences, Qualifications and Occupations*) - višejezična klasifikacija europskih

vještina, kompetencija, kvalifikacija i zanimanja. Ona je nastala kao dio strategije Europa 2020 i kontinuirano se dopunjuje i razvija. U ESCO klasifikaciji utvrđuju se i kategoriziraju vještine, kompetencije, kvalifikacije i zanimanja relevantna za tržište rada Europske unije te za obrazovanje i osposobljavanje.

HRVATSKI KVALIFIKACIJSKI OKVIR (dalje: HKO) - reformski instrument kojim se uređuje cjelokupni sustav kvalifikacija na svim obrazovnim razinama u Republici Hrvatskoj kroz standarde kvalifikacija temeljene na ishodima učenja i usklađene s potrebama tržišta rada, pojedinca i društva u cjelini. Kako je navedeno na mrežnim stranicama kvalifikacije.hr, HKO teži razvoju temeljnih vještina za cjeloživotno učenje te naglaskom na prepoznatljivosti zanimanja i kvalifikacija potiče neprestano usavršavanje i cjeloživotno obrazovanje.

ISHODI UČENJA - rezultati učenja, odnosno što voditelj programa očekuje da će polaznik moći samostalno raditi kao rezultat učenja.

KOMPETENCIJE - dinamička kombinacija znanja, vještina i stavova s pomoću kojih je pojedinac osposobljen za izvršenje određenog posla. Predstavljaju kombinaciju znanja i njegove primjene (vještina), stavova i odgovornosti koji opisuju ishode učenja obrazovnog programa (razlikujemo: generičke/transferne vještine (koje se mogu primjenjivati u različitim područjima, npr. timski rad) i predmetno specifične kompetencije).

KURIKULUM (eng. *curriculum*) – skup aktivnosti koje se vezuju uz definiranje obrazovnog programa ili programa osposobljavanja. Odnosi se na sadržaj (materijal koji se treba naučiti) i proces učenja (akcije i izvori povezani s učenjem i poučavanjem). Uključuje definiranje obrazovnih ciljeva, sadržaja, metoda (uključujući ocjenjivanje) i materijala te organizaciju osposobljavanja poučavatelja.

KVALIFIKACIJA (eng. *qualification*) - naziv za objedinjene skupove ishoda učenja određenih razina, obujma, profila, vrste i kvalitete. Dokazuje se svjedodžbom, diplomom ili drugom javnom ispravom koju izdaje ovlaštena pravna osoba.

MIKROKVALIFIKACIJA (eng. *micro-credential*) - zapis je o postignutim ishodima učenja koje je polaznik ostvario na temelju učenja malog opsega, odnosno kratkih iskustava učenja. Mikrokvalifikaciji se pridružuje razina HKO: 5; 6; 7. Nosi najmanje 1 ECTS bod, od kojih najmanje 50 % na odgovarajućoj razini HKO-a. Bez obzira na njen naziv, nije kvalifikacija u pravom smislu te riječi već obrazovanje za stjecanje pojedinih skupova ishoda učenja.

REGISTAR HRVATSKOG KVALIFIKACIJSKOG OKVIRA (dalje: Registar HKO-a) - baza podataka uspostavljena za potrebe vođenja podataka o standardima zanimanja i skupovima kompetencija te standardima kvalifikacija i skupovima ishoda učenja kao podloge za izradu obrazovnih programa (programa CŽO) i studijskih programa usklađenih s HKO-om te drugih važnih podataka radi njihova povezivanja i usklađivanja.

SKUP ISHODA UČENJA (eng. *unit of learning outcomes*) (dalje: SIU) - najmanji cjelovit skup povezanih ishoda učenja određene razine, obujma i profila. Skupovi ishoda učenja dio su standarda kvalifikacija, a mogu se pronaći u Registru HKO-a.

SKUP KOMPETENCIJA (dalje: SKOMP) - označava objedinjeni set znanja, vještina, samostalnosti i odgovornosti koje osoba posjeduje za obavljanje posla i rješavanje problema, a iskazuje se na određenoj razini okvira, odražavajući kvalitetu i dubinu postignutih ishoda učenja, što omogućuje lakše

prepoznavanje i uspoređivanje kvalifikacija. Skupovi kompetencija definiraju se u Standardima zanimanja, prilagođavaju se specifičnim poslovima i službeno se vrednuju kroz kvalifikacije (npr. svjedodžbe, diplome). SKOMP-ovi se nalaze u Registru HKO-a.

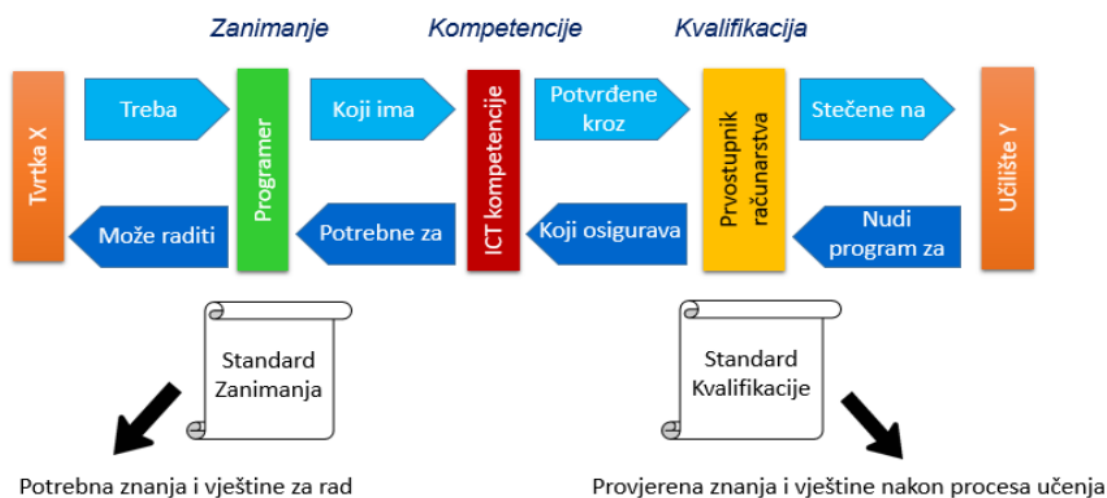
STANDARD KVALIFIKACIJE - označava sadržaj i strukturu određene kvalifikacije, a uključuje sve podatke potrebne za određivanje razine, obujma i profila kvalifikacije, kao i podatke koji su potrebni za osiguravanje i unaprjeđenje kvalitete standarda kvalifikacije. (Vidi Sliku 1.)

STANDARD ZANIMANJA - optimalan, dogovoreni (od strane ključnih dionika) sadržaj pojedinog zanimanja s popisom ključnih poslova i za njihovo obavljanje potrebnih kompetencije. U Registru HKO-a kompetencije su organizirane u skupove kompetencija, logičke cjeline koje mogu biti neovisne o zanimanju. (Vidi Sliku 1.)

VAUČER ZA OBRAZOVANJE - financijski instrument dodjele javnih sredstava polaznicima obrazovnih programa koji su usklađeni sa skupovima ishoda učenja iz Registra HKO- a.

ZANIMANJE - popis ključnih poslova i kompetencija.

Odnos između standarda zanimanja i standarda kvalifikacija, smješten u kontekst tržišta rada, prikazan je na Slici 1.

Slika 1. Odnos između standarda zanimanja i standarda kvalifikacija smješten u kontekst tržišta rada (MRMSOSP, [Metodologija za izradu standarda zanimanja](#))

1. DIO: UVOD

1.1. Zašto je cjeloživotno obrazovanje nužnost suvremenog društva?

Cjeloživotno obrazovanje predstavlja važan odgovor na brze i duboke promjene koje obilježavaju suvremeno društvo, tržište rada i obrazovne sustave. Ono podrazumijeva kontinuirano učenje tijekom cijelog životnog vijeka, s ciljem održavanja i unaprjeđenja znanja, vještina i kompetencija potrebnih za osobni i/ili profesionalni razvoj pojedinca, ali i za društveni razvoj. Neki od ključnih razloga zbog kojih je razvoj i provedba programa CŽO od posebne važnosti, pojašnjavaju se u nastavku.

Prije svega, suvremeno društvo obilježava ubrzano zastarijevanje znanja. Tehnološki napredak, digitalizacija i brze promjene u znanstvenim i/ili stručnim spoznajama dovode do toga da znanja stečena tijekom formalnog obrazovanja vrlo brzo gube svoju aktualnost. Programi CŽO omogućuju redovito ažuriranje znanja te razvoj novih kompetencija, čime se osigurava profesionalna relevantnost i konkurentnost pojedinaca.

Nadalje, demografski izazovi, poput starenja populacije i pojačanih migracijskih kretanja, značajno utječu na strukturu radne snage. Sve veći udio starijih radnika zahtijeva prilagodbu obrazovnih programa njihovim potrebama, dok migracije otvaraju pitanje integracije i priznavanja prethodno stečenih znanja i vještina, ali i njihovih prekvalifikacija, dokvalifikacija i slično. CŽO omogućuje aktivno uključivanje različitih dobnih i društvenih skupina na tržište rada i u zajednicu.

Suvremeni poslovi postaju sve kompleksniji, a radna okruženja sve dinamičnija i interdisciplinarna. Od zaposlenika se očekuje visoka razina prilagodljivosti, sposobnost timskog rada, rješavanja problema i kontinuiranog profesionalnog usavršavanja. Programi CŽO odgovaraju na ove zahtjeve kroz fleksibilne, modularne i na praksu usmjerene obrazovne sadržaje.

Važan poticaj razvoju CŽO dolazi i od očekivanja poslodavaca, koji sve češće traže tzv. kompenzacijske programe – edukacije koje nadopunjuju formalno obrazovanje i ciljano razvijaju specifične kompetencije potrebne za određena radna mjesta. Time se CŽO pozicionira kao most između obrazovnog sustava i tržišta rada.

Uz to, programi profesionalnog razvoja postaju dio karijernih putanja u gotovo svim sektorima. Oni omogućuju napredovanje, promjenu karijere, specijalizaciju ili razvoj leaderskih i stručnih kompetencija. CŽO time ne služi samo zapošljivosti, već i profesionalnom zadovoljstvu i osobnom razvoju.

Konačno, sve izraženiji trend je ostvarivanje treće misije sveučilišta i otvaranje sveučilišta alumnijima i ostalim građanima, čime visokoškolske ustanove preuzimaju aktivnu ulogu u cjeloživotnom učenju. Razvojem specijaliziranih obrazovnih programa, kraćih edukacija i stručnih usavršavanja, sveučilišta postaju centri kontinuiranog učenja i obrazovanja dostupni široj zajednici.

Programi CŽO imaju i institucionalni značaj u postupcima reakreditacije, budući da se njihova kvaliteta, broj i usklađenost sa strateškim ciljevima vrednuju kao dio ukupne djelatnosti visokog učilišta. Sustavno razvijeni i vrednovani programi CŽO doprinose pozitivnoj procjeni rada Sveučilišta i njegovih sastavnica.

Posebno je važno istaknuti da su programi CŽO usklađeni sa skupovima ishoda učenja (SIU) iz Registra HKO-a pokazatelji koji se vrednuju i na razini Programskih ugovora. Time se izravno povezuju aktivnosti CŽO s nacionalnim politikama visokog obrazovanja i sustavom financiranja, čime se dodatno naglašava njihova strateška važnost.

Programi CŽO odlikuju se visokom razinom fleksibilnosti i izraženom tržišnom orijentacijom. Oni omogućuju brzo reagiranje na nove potrebe, razvoj specifičnih kompetencija i usmjerenost prema konkretnim ishodima učenja, što ih čini posebno atraktivnima za polaznike i poslodavce.

Konačno, jedan od snažnih motiva za razvoj i vrednovanje programa CŽO jest činjenica da za njih polaznici mogu dobiti bespovratna financijska sredstva tzv. Vaučere za obrazovanje putem Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, a očekuje se i financiranje razvoja programa CŽO u budućim natječajima Europskog socijalnog fonda (dalje: ESF). Time se osigurava financijska održivost programa i povećava njihova dostupnost širokom krugu polaznika.

Zaključno, CŽO nije samo odgovor na brojne društvene promjene, već strateški alat za održivi razvoj pojedinca, organizacija i društva u cjelini. Upravo zato izrada kvalitetnih, relevantnih i dostupnih programa CŽO predstavlja jednu od ključnih zadaća suvremenih obrazovnih institucija pa i Sveučilišta i njegovih sastavnica.

1.2. Pravni i strateški okvir cjeloživotnog obrazovanja na Sveučilištu

Razvoj, provedba i vrednovanje programa CŽO na visokoškolskim ustanovama u Republici Hrvatskoj uređeni su pravnim okvirom koji osigurava zakonitost postupanja, usklađenost s nacionalnim obrazovnim politikama te mogućnost financiranja i institucionalnog vrednovanja programa. U nastavku se navode i obrazlažu ključni propisi relevantni za izradu programa CŽO.

Temeljni zakonodavni akt predstavlja Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (NN 119/2022). Sukladno članku 57. stavku 6. Zakona, visoka učilišta mogu ustrojiti programe stručnog usavršavanja za potrebe cjeloživotnog učenja kojima se stječu kompetencije usklađene sa standardom zanimanja ili SKOMP-om i standardom kvalifikacije ili SIU iz Registra HKO-a te razlikovne obveze studenata za potrebe promjene studija odnosno upisa na studij, dovršetka ranije započetog studija i priznavanja kompetencija stečenih izvan studija, a koje su uvjet za upis na studij. Program stručnog usavršavanja za potrebe cjeloživotnog učenja ne smatra se studijem, a može se financirati putem vaučera u svrhu pristupa tržištu rada.

Drugim riječima, visoka učilišta mogu izvoditi programe CŽO, čime se CŽO prepoznaje kao dio njihove djelatnosti. Ova odredba daje pravnu osnovu za razvoj različitih obrazovnih programa namijenjenih odraslim polaznicima, izvan klasičnih studijskih programa.

Izuzetno važan normativni dokument je i [Zakon o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru \(NN 22/2013, 41/2016, 64/2018, 47/2020, 20/2021\)](#). Ovim se Zakonom uređuje sustav HKO uključujući SIU, njihovu razinu, opis i upis u Registar HKO-a. Njime se povezuje HKO s Kvalifikacijskim okvirom Europskog prostora visokog obrazovanja. Programi CŽO koji su temeljeni na HKO-u osiguravaju transparentnost, usporedivost i priznavanje stečenih kompetencija te predstavljaju preduvjet za razvoj mikrokvalifikacija, djelomičnih kvalifikacija i uključivanje u sustav vaučera za obrazovanje.

Na institucionalnoj razini, ključni dokument je [Pravilnik o cjeloživotnom obrazovanju Sveučilišta u Zagrebu \(2024\)](#). Pravilnikom se uređuju vrste, ustroj i izvedba te sustav upravljanja kvalitetom programa CŽO, odnosno definiraju se postupci izrade, odobravanja, izvođenja i vrednovanja programa CŽO na razini Sveučilišta, kao i uloge i odgovornosti sastavnica, voditelja programa i nadležnih tijela. Time se osigurava jedinstven, transparentan i kvalitetan sustav CŽO unutar Sveučilišta.

Ukratko, navedeni pravni okvir pruža temelj za razvoj programa CŽO, a poznavanje i primjena ovih propisa preduvjet su za kvalitetnu izradu i uspješnu provedbu programa CŽO.

Sveučilišni programi CŽO usklađeni su s nacionalnim strateškim okvirom i doprinose provedbi nacionalnih obrazovnih politika.

[Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine \(NN 13/2021\)](#) kao strateški cilj 2. navodi »Obrazovani i zaposleni ljudi«. U Strategiji je navedeno i kako je temelj trajno održive budućnosti sustav odgoja i obrazovanja koji će svakom djetetu pružiti sustavno obrazovanje, stjecanje temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje, stjecanje strukovnih i visokoobrazovnih kvalifikacija u kvalitetnim odgojno-obrazovnim ustanovama te omogućiti zaposlenima karijerne puteve u skladu s potrebama gospodarstva i tržišta rada te osobnim sklonostima i sposobnostima. U svrhu unaprjeđenja visokog obrazovanja najavljuje provođenje mjera kojima će se upisna politika usklađivati s potrebama razvoja tržišta rada, gospodarstva i društva te koje će olakšati cjeloživotno učenje osobama na tržištu rada svih dobnih skupina.

Isto tako u [Nacionalnom planu razvoja sustava obrazovanja za razdoblje do 2027. godine](#) (MZOM, 2023) Hrvatska prepoznaje obrazovanje kao ključ za dugoročnu društvenu stabilnost i ekonomski napredak, uz prihvaćanje koncepta cjeloživotnog učenja koji omogućuje svakom pojedincu iz bilo koje dobne skupine jednak, uključiv, pravičan i stalan pristup obrazovanju i priznavanje različitih oblika učenja. Promjene planirane u odgojno-obrazovnom sustavu uključivat će modernizaciju sustava na svim razinama odgoja i obrazovanja, reformu ranog i predškolskog te općeg i strukovnog odgoja i obrazovanja te ciljeve usmjerene na cjeloživotno učenje te učinkovito i relevantno visoko obrazovanje, a kako bi uspostavili uvjete koji će omogućiti stjecanje znanja, vještina i kompetencija potrebnih za pristup i ostanak na tržištu rada i podržati tranziciju prema zelenoj i digitalnoj ekonomiji.

Operativni i provedbeni okvir dodatno je razrađen [Uputom Ministarstva znanosti i obrazovanja iz 2022. godine za izradu, usklađivanje i odobravanje obrazovnih programa visokih učilišta na razini visokog obrazovanja za potrebe financiranja putem vaučera sredstvima iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti](#). Ova uputa definira kriterije koje programi CŽO moraju ispunjavati kako bi bili prihvatljivi za financiranje putem sustava vaučera, uključujući jasno definirane ishode učenja, povezanost s potrebama tržišta rada te usklađenost s HKO-om.

1.3. Politika cjeloživotnog obrazovanja na Sveučilištu u Zagrebu

Sveučilište u Zagrebu razvilo je institucionalnu politiku CŽO s ciljem odgovora na suvremene potrebe društva, gospodarstva i pojedinaca, osobito u uvjetima ubrzanih promjena na tržištu rada i sve snažnije digitalne tranzicije. Dokument *Politika cjeloživotnog obrazovanja na Sveučilištu u Zagrebu* (dalje: Politika CŽO) postavlja okvir za sustavnu koordinaciju, planiranje, provedbu i razvoj programa CŽO na Sveučilištu, a njeno usmjerenje proizlazi i iz jasno definirane vizije, misije i načela.

Vizija

Otvoreno, fleksibilno i uključivo Sveučilište koje svima omogućava pristup kvalitetnim programima CŽO utemeljenim na načelima cjeloživotnog učenja.

Misija

Osigurati obrazovne prilike koje građanima RH omogućavaju kontinuirano unapređenje znanja, razvoj vještina i kompetencija za aktivno sudjelovanje u demokratskom društvu, zelenom i održivom razvoju, prilagodbi potrebama tržišta rada i digitalnoj transformaciji društva.

Načela CŽO

- Kvaliteta - kontinuirano ulaganje u sustav CŽO na Sveučilištu, vrednovanje i provedba programa u skladu sa standardima kvalitete i akademske izvrsnosti, ulaganje u profesionalno usavršavanje nastavnika i osiguravanje provedbe nastave u kvalitetnim uvjetima
- Relevantnost - ciljevi i ishodi obrazovnih programa u skladu s potrebama gospodarstva, pojedinca i društva te utemeljeni na najnovijim znanstvenim spoznajama
- Transparentnost - informacije o sustavu CŽO i obrazovnim programima dostupne, razumljive i otvorene za javnost
- Prilagodljivost – obrazovni programi sadržajno, metodički i organizacijski prilagođeni polaznicima, njihovim potrebama, mogućnostima i prethodnom znanju
- Uključivost – obrazovni programi dostupni polaznicima svih skupina, uključujući različite dobne i ranjive skupine (npr. osobe s invaliditetom, starije osobe, ruralne zajednice, etničke manjine)
- Suradnja – suradnja pojedinaca i timova sastavnica na razvoju programa CŽO unutar Sveučilišta, međusveučilišno, međunarodno i interdisciplinarno, s gospodarskim subjektima, lokalnom zajednicom i nevladinim organizacijama
- Etičnost - primjena Etičkog kodeksa Sveučilišta u Zagrebu u svim elementima sustava CŽO uključujući kreiranje i provedbu obrazovnih programa.

Od ključnih ciljeva Politike CŽO na Sveučilištu u Zagrebu, za potrebe ovog Priručnika posebno ćemo istaknuti: strateški i kontinuiran razvoj sustava CŽO na Sveučilištu i sastavnicama, poticanje brzog transfera znanja i najnovijih znanstvenih spoznaja u kratkim obrazovnim programima dostupnima široj javnosti (predavanja, tribine, radionice, webinar i slično) te pokretanje i provedba projekata za razvoj CŽO.

1.4. Jačanje kapaciteta Sveučilišta i sastavnica - pilot projekt Izrada i vrednovanja programa CŽO

Pokretanje [pilot projekta Izrada i vrednovanja programa CŽO na Sveučilištu u Zagrebu](https://www.unizg.hr/o-sveucilistu/sveuciliste-jucer-danas-sutra/osiguravanje-kvalitete/cjelozivotno-obrazovanje/skupovi-o-cjelozivotnom-obrazovanju/pilot-projekt/) predstavlja strateški odgovor na promjene u visokom obrazovanju, tržištu rada i društvenim potrebama. Nizom radionica tijekom 2025. i 2026. godine u kojima su, uz članove Radne skupine za cjeloživotno obrazovanje i sveučilišne nastavnike, sudjelovali i predstavnici MRMSOSP, MZOM i AZVO-a, nastojalo se ojačati kapacitete sastavnica i Sveučilišta za obogaćivanje i modernizaciju ponude programa CŽO i omogućiti zainteresiranim upravama, nastavnicima i stručnim službama razvoj kompetencija za izradu kvalitetnih programa cjeloživotnog obrazovanja. Poseban naglasak stavljen je na programe usklađene sa SIU iz Registra HKO-a za koje je moguće zatražiti financiranje putem mjere „Vaučeri za obrazovanje“ HZZO-a. Više o radionicama u sklopu Pilot projekta kao i popratne materijale i prezentacije, pronaći ćete na mrežnim stranicama Sveučilišta: <https://www.unizg.hr/o-sveucilistu/sveuciliste-jucer-danas-sutra/osiguravanje-kvalitete/cjelozivotno-obrazovanje/skupovi-o-cjelozivotnom-obrazovanju/pilot-projekt/>. Jedan od rezultata Pilot projekta je i ovaj Priručnik.

2. DIO: PROGRAMI CJELOŽIVOTNOG OBRAZOVANJA

Pravilnikom o cjeloživotnom obrazovanju Sveučilišta u Zagrebu (2024) uređene su vrste, ustroj i izvedba te sustav upravljanja kvalitetom programa CŽO na Sveučilištu u Zagrebu. Tako su programi CŽO na Sveučilištu i njegovim sastavnicama definirani kao programi koji se organiziraju radi stjecanja znanja, vještina i kompetencija za osobne, društvene i profesionalne potrebe te potrebe tržišta rada, a ne smatraju se studijem u smislu zakona kojim se uređuje visoko obrazovanje i znanstvena djelatnost.

Program CŽO može ustrojiti i izvoditi sastavnica ili Sveučilište, samostalno ili u suradnji s drugim sastavnicama, Sveučilištem ili vanjskim partnerima (visoka učilišta, znanstveni instituti i druge ustanove u sustavu visokog obrazovanja i znanosti, državna tijela i javne ustanove, tijela državne uprave i lokalne samouprave, strukovne organizacije i druge organizacije civilnoga društva, partneri iz gospodarskoga sektora, ostali partneri). Kada se program izvodi u suradnji, riječ je o tzv. združenom programu.

Programi cjeloživotnog obrazovanja koji se izvode na Sveučilištu podliježu standardima osiguravanja kvalitete o čemu će biti riječ u poglavlju 2.7.

2.1. Što se sve može smatrati programom CŽO?

Programi CŽO mogu biti: programi s jednim ili više kolegija iz postojećih studijskih programa, otvoreni kolegiji, predavanja, seminari, radionice, tečajevi, ljetne i zimske škole, programe stručnog usavršavanja, kratki intenzivni obrazovni programi i slično, programi obrazovanja odraslih¹ te programi za treću životnu dob.

2.2. Kako se mogu izvoditi programi CŽO?

Programi CŽO mogu se izvoditi na sastavnici ili izvan nje² odnosno na Sveučilištu ili izvan Sveučilišta, u učionicama, laboratorijima, radnim mjestima, ateljeima, na otvorenom i slično kao i na daljinu, putem internetske mreže (sinkrono, asinkrono, vođeno ili uz samostalno pohađanje) u potpunosti u virtualnom prostoru (*online*), mješovito (hibridno - istovremeno uživo i *online*) ili kombinirano (u slijedu, dio u učionici, dio *online*). Mogu se izvoditi na hrvatskom i/ili na stranom jeziku.

2.3. Analiza potreba za izradom programa CŽO

Analizu potreba tržišta za programima CŽO možemo učiniti kroz primarno istraživanje tržišta ili analizu sekundarnih podataka. Pri tome treba voditi računa o pitanjima poput: Koje su trenutačno nedostajuće

Otvoreni kolegiji

Sastavnica može svoje kolegije (koji su dio postojećeg studijskog programa) pod određenim uvjetima i za određenu naknadu otvoriti široj javnosti. U tom slučaju polaznik pohađa nastavu zajedno sa studentima. Može i ne mora polagati ispit, ovisno o predviđenim uvjetima pohađanja.

Primjeri dobre prakse u provedbi otvorenih kolegija u okviru programa CŽO već postoje na Filozofskom fakultetu, dok je model njihove organizacije detaljno razrađen i prezentiran u Pravilniku o cjeloživotnom obrazovanju Prirodoslovno-matematičkog fakulteta.

¹ Sastavnica može provoditi programe obrazovanja odraslih isključivo ako je ta djelatnost propisana statutom sastavnice i registrirana u sudskom registru za provedbu programa obrazovanja odraslih.

² Uz suglasnost tijela nadležnog za CŽO na sastavnici (povjerenstva, odbori i slično).

vještine kod ciljane skupine?; Koje su buduće vještine koje će poslodavci tražiti za 3-5 godina?; Kolika je kvantitativna potražnja?; Koliko takvih ljudi tržište može apsorbirati godišnje?; Koji su preferirani modeli učenja?; Online? Hibridno? Intenzivno?; Tko je konkurencija?; Postoje li već slični programi i što im nedostaje? Istraživanje (kvalitativno ili kvantitativno) možemo provesti s ključnim dionicima- npr. poslodavcima, stručnjacima, potencijalnim polaznicima, suradnjom sa strukovnim udrugama i komorama i sl.

Uz to, možemo se koristiti i analizom postojećih statističkih baza poput paneuropskih prognoza potražnje za vještinama (*Dataset – Skills forecast*), koje donose projekcije do 2035. ([CEDEFOP](#), 2025) što je ključno za planiranje budućih programa.

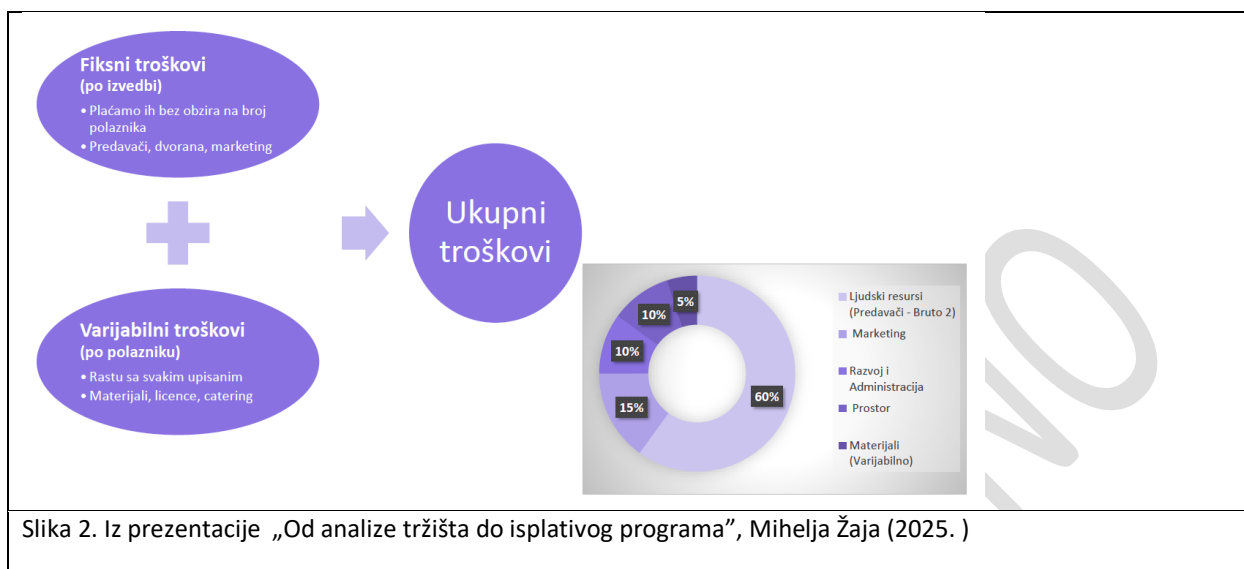
Drugi izvor informacija mogu biti gospodarske i obrtničke komore, kao i strukovne komore i udruženja. Naime, komore objavljuju sektorske analize i ankete među ma o nedostatku radne snage, pružajući vrijedne uvide u specifična područja industrije. Možemo analizirati podatke Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (HZZ). HZZ je izvor za 'Bilten' o kretanjima na tržištu rada, podaci o prijavljenim potrebama za radnicima, te deficitarna i suficitarna zanimanja, što je esencijalno za identifikaciju tzv. *skill gapa*. Potom, Državni zavod za statistiku (DZS) pruža ključne podatke o zaposlenosti, plaćama po sektorima, te anketnim podacima o radnoj snazi, što je fundamentalno za razumijevanje trenutnog stanja tržišta rada. Isto tako, može koristiti podatke Portala za napredno praćenje tržišta rada. Nadalje, možemo analizirati tzv. *Big Data* izvore, npr.: portali za zapošljavanje (MojPosao, Posao.hr, LinkedIn) ili automatizirano prikupljati podatke (tzv. *scraping*) oglasa za posao i tako vidjeti koji se alati, tehnologije i vještine traže u realnom vremenu (Mihelja Žaja, 2025).

2.4. Utvrđivanje troškova i određivanje cijene programa

Ukupne troškove provedbe programa CŽO možemo izračunati uzimajući u obzir tzv. fiksne i tzv. varijabilne troškove. Tako dobijemo troškove za svaku pojedinu izvedbu programa. Fiksni troškovi plaćaju se bez obzira na broj polaznika. To su: honorar predavača (bruto 2), najam dvorane i opreme, marketing i promidžba programa CŽO, administrativni poslovi vezani uz prijavu i izvedbu programa, postotak koji ide Fakultetu te PDV (25%). Varijabilni troškovi su oni koji rastu rastom broja polaznika: catering i osvježenja u pauzama, materijali za polaznike i sl.

Kada se ukupni trošak podijeli s optimalnim brojem polaznika može se dobiti okvirna cijena programa (kojom se pokrivaju troškovi) i utvrditi koji je to minimalni broj polaznika za koji se isplati organizirati program. Cijena se može zatim prilagoditi i drugim kriterijima (cijeni sličnih programa na tržištu, platnim mogućnostima potencijalnih polaznika i slično.) [Predložak za kalkulaciju troškova i izračun točke isplativosti \(tzv. break-even point BEP\)](#) pripremila je izv. prof. dr. sc. Maja Mihelja Žaja i ustupila za korištenje.

Okvirni udio vrsta troškova u programu prikazan je u postocima na slici 2.

Skrećemo pažnju da je još krajem siječnja 2024. Ministarstvo financija dostavilo Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih tumačenje vezano za programe za potrebe cjeloživotnog učenja koje izvode visoka učilišta. Na predmetne programe stručnog usavršavanja za potrebe cjeloživotnog učenja primjenjuje se oslobođenje od PDV-a iz članka 39. stavka 1. točke i) Zakona o PDV-u ako je riječ o nastavnim programima koje donose odnosno odobre nadležna ministarstva ili druga tijela s javnim ovlastima.

Detaljnije informacije dostupne su na poveznici: [Tumačenje Ministarstva financija vezano za oslobođenje od plaćanja PDV-a za programe stručnog usavršavanja za potrebe cjeloživotnog učenja - HKO.](#)

2.5. Vrste programa prema pravilniku O CŽO Sveučilišta u Zagrebu

Osnovna podjela programa cjeloživotnog obrazovanja prema Pravilnik o CŽO Sveučilišta u Zagrebu odnosi se na:

- programe sa stjecanjem ECTS³ bodova,
- programe BEZ bez stjecanja ECTS bodova.

Ključna razlika je u tome što **ishodi učenja u programima s ECTS bodovima moraju biti na razini visokog obrazovanja (HKO razina 5, 6 ili 7)** i da polaznici takvih programa moraju dokazati stečene kompetencije koje se provjeravaju na ispitima ili drugim načinima provjere predviđenim u programu. S druge strane, u programima bez ECTS-a, polaznici ne moraju nužno dokazivati stečene kompetencije iako mogu ako je predviđeno programom.

2.5.1. Programi CŽO s ECTS bodovima

U programe CŽO s ECTS bodovima ubrajaju se:

1. razlikovni program u postupku utvrđivanja razlikovnih obveza za potrebe upisa na studij, promjene studija ili dovršetka ranije započetoga studija, a koje su uvjet za upis na studij⁴
2. program kojim se stječe [djelomična kvalifikacija](#)

³ Generalno, ECTS bodovi označavaju koliko su polaznici opterećeni nastavom i samostalnim učenjem u programu pri čemu 1 ECTS bod ima vrijednost 30 sunčanih sati. Dakle program koji ima 3 ECTS boda zahtjeva od polaznika ulaganje 90 sati što uključuje, nastavu, polaganje ispita i samostalno učenje izvan nastave.

⁴ U pravilu u iznosu većem od 15 bodova prema ECTS-u.

3. program za postizanje skupova ishoda učenja ([mikrokvalifikacija](#))
4. ostali programi s ECTS bodovima⁵

Kako je navedeno, programi s ECTS bodovima moraju uključivati provjeru postignutosti ishoda učenja, ali i biti usklađeni s Europskim standardima za osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju (dalje: ESG). Što znači, između ostalog, da najmanje 50 % od ukupnoga broja sati nastave u programima s ECTS bodovima moraju izvoditi zaposlenici sastavnice odnosno Sveučilišta koji su nastavnici izabrani na odgovarajuća znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna radna mjesta ili nastavna radna mjesta lektora, višega lektora i lektora savjetnika za programe na razinama 5, 6 i 7 HKO-a, odnosno i zaposlenici koji su nastavnici, izabrani na odgovarajuće nastavno radno mjesto za programe na razini 5 HKO-a. Takvi programi podliježu postupcima osiguravanja kvalitete koji uključuju vanjsko i unutarnje vrednovanje (kao dio institucionalne reakreditacije, evaluacija programa od strane polaznika i drugo.)

Nadalje, programi CŽO sa stjecanjem ECTS bodova mogu se sastojati od jednog ili više kolegija iz akreditiranih studijskih programa i/ili drugih kolegija i obrazovnih aktivnosti koje pridonose postizanju ishoda učenja. Polaznici ovih programa nemaju status studenta, a po završetku programa im se izdaje potvrda o završetku programa i dopunska isprava o programu. Svaki program CŽO mora imati voditelja programa, koji je odgovoran za planiranje i organizaciju programa.

Programi za stjecanje djelomičnih kvalifikacija

Programi za stjecanje djelomičnih kvalifikacija moraju biti na razini 5 ili višoj HKO-a i moraju imati najmanje 10 ECTS bodova, od kojih najmanje 50 % na razini HKO-a na koju se djelomična kvalifikacija odnosi. Takav se program može izvoditi nakon donesene Odluke Senata i upisa u Sveučilišnu Bazu. Za programe za stjecanje djelomičnih kvalifikacija može se zatražiti upis u Registar HKO-a.⁶

Programi za postizanje skupova ishoda učenja (mikrokvalifikacija)

Programi za postizanje skupova ishoda učenja (mikrokvalifikacija) moraju biti na razini 5 ili višoj HKO-a i moraju imati najmanje 1 ECTS bod, od kojih najmanje 50 % na odgovarajućoj razini HKO-a. Takav se program može izvoditi nakon odluke fakultetskog/akademijskog vijeća i upisa u Sveučilišnu Bazu.

Programi s ECTS bodovima ukratko

⁵ Obuhvaćaju sve ostale programe CŽO kojima se dodjeljuju ECTS bodovi, a ne ispunjavaju uvjete za djelomičnu kvalifikaciju odnosno mikrokvalifikaciju i ne odnose se na razlikovne programe. Mogu biti, na primjer, programi prilagođeni određenim skupinama korisnika kao što su opća javnost ili za užu specijalizaciju.

⁶ AZVO izdaje Potvrdu o usklađenosti obrazovnog programa/programa CŽO sa skupovima ishoda učenja upisanim u Registar HKO za programe koji su na razini visokog obrazovanja, koji se temelje na načelima cjeloživotnog učenja, koji su u skladu sa standardima skupova ishoda učenja upisanim u Registru HKO-a, koji se izrađuju za potrebe financiranja putem vaučera sredstvima iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. Programi kojima je utvrđena usklađenost bit će upisani u Registar.

- Na razini 5 ili višoj razini HKO-a
- Razlikovni programi, programi za stjecanje djelomične kvalifikacije, mikrokvalifikacije, združeni i ostali programi
- Uključuju provjeru ishoda učenja i usklađenost s ESG standardima
- Mogu sadržavati kolegije iz akreditiranih studijskih programa i druge obrazovne aktivnosti
- Polaznici nemaju status studenta
- Izdaju se potvrde o završetku programa i dopunska isprava o programu
- Svi programi (osim razlikovnih) mogu se upisati u Registar HKO-a ako u Registru postoje skupovi ishoda učenja s kojima je program usklađen

Vijeće Europske unije donijelo je, 16. lipnja 2022., *Preporuku o europskom pristupu mikrokvalifikacijama za cjeloživotno učenje i zapošljivost*. Preporukom se želi podržati razvoj, provedba i priznavanje mikrokvalifikacija u institucijama, poduzećima, sektorima i sl.

U tom dokumentu za termin **mikrokvalifikacija** izvorno, na engleskom jeziku, koristi se naziv **micro-credential** i definira kao zapis o ishodima učenja koje je polaznik stekao nakon malog obujma učenja. Ovi ishodi učenja bit će ocijenjeni prema transparentnim i jasno definiranim kriterijima. Iskustva učenja koja vode do *micro-credential* osmišljena su kako bi polazniku pružila određena znanja, vještine i kompetencije koje odgovaraju društvenim, osobnim i kulturnim potrebama ili potrebama tržišta rada.

2.5.2. Programi CŽO bez ECTS bodova

U programe CŽO bez ECTS bodova ubrajaju se programi

- obrazovanja odraslih,
- obrazovanje za treću životnu dob,
- i drugi programi.

Takvi programi mogu se organizirati u obliku:

- predavanja,
- seminara,
- tečajeva,
- radionica,
- panela,
- ljetnih/zimskih škola
- ili drugih oblika obrazovnih aktivnosti.

Program CŽO bez ECTS bodova može (ali ne mora) uključivati provjeru postignutosti ishoda učenja.

Svaki program CŽO bez ECTS bodova mora imati **voditelja programa**, koji je odgovoran za planiranje i organizaciju programa.

Polaznicima se izdaje potvrda o sudjelovanju ili potvrda o postignutima ishodima učenja, ako program uključuje provjeru.

2.6. Sveučilišna baza programa CŽO

2.6.1. Upis programa u Sveučilišnu bazu

Svi programi CŽO (s i bez ECTS bodova) evidentiraju se u [bazi programa cjeloživotnog obrazovanja Sveučilišta](#) koja je javno objavljena u obliku kataloga programa raspoređenih prema sastavnicama na mrežnoj stranici Sveučilišta.

Za upis programa CŽO u Bazu, sastavnica popunjava online obrazac [UB -PCZO](#).

Sastavnica je dužna u roku od 15 dana od dana donošenja odluke stručnog/akademijskog vijeća o prihvatanju programa o istome obavijestiti Odbor za upravljanje kvalitetom Sveučilišta i podnijeti zahtjev za upis u Bazu putem online obrasca.

Programi CŽO koji prolaze postupak vrednovanja na Sveučilištu, stručna služba Sveučilišta upisuje u Bazu nakon donesene odluke Senata.

2.6.2. Brisanje programa iz Baze

Ako se program cjeloživotnog obrazovanja prestane izvoditi na temelju odluke fakultetskog / akademijskog vijeća nositelja programa, odnosno i odlukom Senata Sveučilišta u slučaju združenih programa, programa upisanih u Registar HKO-a i programa kojima se stječe djelomična kvalifikacija, nositelj programa podnosi Sveučilištu zahtjev za brisanje programa iz Baze putem obrasca [BB PCZO](#). Na temelju podnesenog prijedloga provodi se brisanje programa iz Baze.

2.6.3. Izmjene podataka o programu u Bazi

Postupak izmjena podataka o programu u Bazi provodi se na prijedlog nositelja programa odnosno na temelju odluke Senata.

Za upis izmjena podataka o programu CŽO na temelju prijedloga nositelja, Sveučilištu se dostavlja:

1. Zahtjev za upis izmjena podataka o programu cjeloživotnog obrazovanja u Sveučilišnoj bazi - [Obrazac IB PCZO](#)
2. odluka stručnoga vijeća nositelja programa (fakultetsko/akademijsko vijeće)
3. dokumentacija iz članka 18. stavka 9. Pravilnika:
 - izjava o usklađenosti ishoda učenja kolegija s ishodima učenja programa cjeloživotnog obrazovanja (ako se radi o programu s ECTS bodovima koji je kombinacija kolegija iz akreditiranih studijskih programa)
 - recenzija (ako u programu s ECTS bodovima postoje obrazovne aktivnosti koje nisu dio akreditiranih studijskih programa, sastavnica je dužna provesti nezavisni postupak recenzije programa cjeloživotnog obrazovanja)

Nositelj programa dužan je u roku od 15 dana izvijestiti sveučilišnu jedinicu o promjeni podataka o programu.

2.7. Osiguravanje kvalitete programa CŽO

Programi cjeloživotnog obrazovanja na Sveučilištu i njegovim sastavnicama podliježu vanjskom⁷ i unutarnjem sustavu osiguravanja kvalitete kako bi polaznicima pružili garanciju kvalitete.

2.7.1. Vrednovanje programa CŽO

U sklopu unutarnjeg sustava osiguravanja kvalitete provode se postupci vrednovanja programa cjeloživotnog obrazovanja propisani *Pravilnikom o cjeloživotnom obrazovanju (2024.)* i pripadajućim pravilnicima sastavnica Sveučilišta. Tijela nadležna za vrednovanje i kvalitetu programa opisana su u dijelu 5. Sveučilišni sustav CŽO.

Općenito, vrednovanje programa CŽO, provodi se za:

- nove programe
- Izmjene i dopune postojećih programa.

Postupak vrednovanja provodi se na dvije razine:

a) **na sastavnici vrednovanje provodi tijelo nadležno za CŽO za:**

- programe s ECTS bodovima
- programe bez ECTS bodova

b) **na Sveučilištu postupak vrednovanja provodi Odbor za upravljanje kvalitetom i Radna skupina za CŽO za:**

- programe za stjecanje djelomičnih kvalifikacija
- združene programe i
- programe koji se predlažu za upis u Registar HKO-a.

Postupku vrednovanja na Sveučilištu prethodi interni postupak vrednovanja na sastavnici koji se provodi u skladu s *Pravilnikom o CŽO sastavnice*.

Sastav, imenovanje i način rada tijela nadležnog za cjeloživotno obrazovanje, rokovi za podnošenje zahtjeva, podnositelj zahtjeva, kriteriji vrednovanja i popis dokumentacije utvrđuju se detaljnije *Pravilnikom o CŽO sastavnice* koji je usklađen s *Pravilnikom o cjeloživotnom obrazovanju Sveučilišta u Zagrebu (2024.)*.

Prema *Pravilniku o CŽO na Sveučilištu u Zagrebu (2024.)*, sastavnice Sveučilišta u Zagrebu su obvezne propisati internu proceduru vrednovanja za programe CŽO-a na sastavnici (za programe s ili bez ECTS-a, kao i za programe s ECTS-ima koji se upućuju na vrednovanje Sveučilištu).

2.7.1.1. Postupak vrednovanja NOVIH programa CŽO na sastavnici

Tijek postupka⁸ vrednovanja na sastavnici utvrđuje sastavnica svojim pravilnikom o CŽO (rokovi za podnošenje zahtjeva, podnositelj zahtjeva, kriteriji vrednovanja i popis dokumentacije).

⁷ Vanjski postupci osiguravanja kvalitete obuhvaćaju institucionalnu reakreditaciju koja u sklopu propisanih indikatora procjenjuje i cjeloživotno obrazovanje na visokoobrazovnoj instituciji.

Postupak vrednovanja na sastavnici za programe s ECTS bodovima obuhvaća:

1. Provjeru usklađenosti ishoda učenja (ako se program sastoji od kolegija iz akreditiranih studijskih programa)
2. Nezavisni postupak recenzije (ako program sadrži obrazovne aktivnosti izvan akreditiranih studijskih programa)
3. Donošenje odluke fakultetskog/akademijskog vijeća sastavnice na prijedlog tijela nadležnog za CŽO na sastavnici

Nakon donesene Odluke, sastavnica upućuje Sveučilištu zahtjev za upis u Sveučilišnu bazu programa CŽO (Vidi 2.6.1.)

Sastavnica može izraditi i definirati obrazac zahtjeva za vrednovanje samostalno, u skladu sa svojim potrebama ili kao predložak može koristiti [Sveučilišni obrazac V-PCZO](#) i prilagoditi ga svojim specifičnostima i potrebama (logotip, boja, dodatni elementi ako je potrebno).

Dodatno, sastavnice mogu koristiti i prilagoditi Sveučilišni [obrazac V PCZO-recenzija](#) za potrebe provedbe recenzentskog postupka.

2.7.1.2. Postupak vrednovanja NOVIH programa CŽO na Sveučilištu

Postupak vrednovanja na Sveučilištu započinje podnošenjem [zahtjeva za vrednovanjem Sveučilištu](#) na obrascu V_PCZO prema proceduri propisanoj Pravilnikom o CŽO (2024) i objavljenom na mrežnoj stranici Sveučilišta. Vrednovanje provodi Odbor za upravljanje kvalitetom u suradnji s Radnom skupinom za CŽO uz potporu stručne službe Sveučilišta nadležne za CŽO. (Popis članova nadležnih tijela vidi poglavlje 5.1.)

Tijek postupka vrednovanja na Sveučilištu:

1. Zaprimanje zahtjeva za vrednovanjem (dostavlja se Sveučilištu u elektroničkom obliku na adresu pisarnica@unizg.hr)
2. Utvrđivanje formalnih elemenata propisanih člankom 12. [Pravilnika](#). Ako se utvrdi da zahtjev nije potpun, zatražit će se njegova dopuna
3. Odbor odlučuje o programu u roku od 60 dana od dana zaprimanja potpunoga zahtjeva na temelju prijedloga Radne skupine za CŽO kojim se prihvaća ili odbija program
4. Mišljenje/zaključak Odbora dostavlja se Senatu, koji na temelju njega donosi odluku o prihvaćanju ili neprihvaćanju programa.

Odluka se dostavlja sastavnici u roku od 8 radnih dana od dana donošenja i program se upisuje u Bazu Sveučilišta.

Za programe koji se predlažu za upis u Registar HKO-a, provjerava se zadovoljavaju li sve elemente propisane određenim skupom ili skupovima IU u Registru HKO-a na koji se odnosi.

U obrascu [V PCZO](#) podnositelj zahtjeva za vrednovanje programa treba jasno naznačiti (u predviđenoj rubrici) da se program predlaže za upis u Registar HKO i popuniti dodatne, u obrascu naznačene tablice.

Ako se radi o **združenom programu ili programu za stjecanje djelomične kvalifikacije** koji je kombinacija kolegija iz akreditiranih studijskih programa, provjerava se jesu li ishodi učenja na razini kolegija usklađeni s ishodima učenja na razini programa CŽO.

Ako u programu postoje obrazovne aktivnosti koje nisu dio akreditiranih studijskih programa, provodi se **nezavisni postupak recenzije** na obrascu **V PCZO-recenzija** koji popunjava recenzent.

Datumom početka postupka vrednovanja smatra se datum zaprimanja zahtjeva na Sveučilištu putem elektroničke pošte pisarnica@unizg.hr.

Podnošenje zahtjeva za vrednovanje novog programa CŽO:

Zahtjev za vrednovanjem programa cjeloživotnog obrazovanja - Obrazac V PCZO (dostavlja se isključivo u .docx formatu) na adresu pisarnica@unizg.hr.

Sastavnica mora ispuniti sve u obrascu propisane elemente, s tim da se elementi za Registar HKO popunjavaju samo ako se program predlaže za upis u Registar.

Zahtjev za vrednovanje programa CŽO (na sastavnici/Sveučilištu) sadrži:

- prijedlog programa (ime voditelja/suvoditelja programa, opis programa, ciljanu skupinu polaznika, uvjete upisa na program, izvedbeni plan programa (uključuje trajanje programa, način izvođenja, sadržaj i organizaciju programa, ishode učenja programa i sadržajnih cjelina (kolegija, ostalih obrazovnih aktivnosti), način provjere postignutosti ishoda učenja, napredovanja i završetak programa), uvjete za završetak programa i ostale podatke)
- način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe programa, osobito način sudjelovanja polaznika u vrednovanju programa i njegove izvedbe
- materijalne i kadrovske uvjete za izvođenje programa
- popis priložene dokumentacije

Popratna dokumentacija:

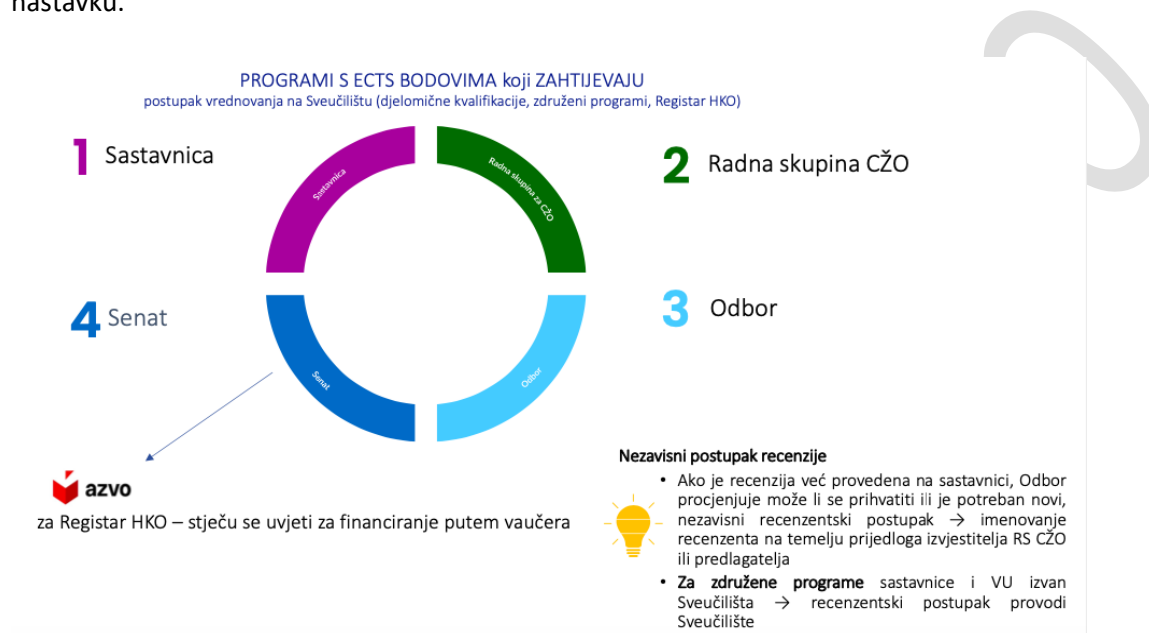
- odluka stručnoga vijeća predlagatelja (fakultetsko/akademijsko vijeće) o prihvatanju predloženoga programa te ugovor ili odluke odgovarajućih tijela ostalih partnera koji sudjeluju u izvođenju programa (ako je primjenjivo), u skladu s pravilima utvrđenima općim aktom sastavnice
- popis nastavnika, suradnika i ostalih osoba koje sudjeluju u izvođenju nastave (dalje: izvođači nastave) sa stručnim životopisima ili internetskim poveznicama na stručne životopise kojima se dokazuju kompetencije za izvođenje programa
- izjavu čelnika predlagatelja programa kojom se potvrđuje da najmanje 50 % ukupnoga broja sati nastave izvode nastavnici iz članka 4. stavka 5. Pravilnika o CŽO Sveučilišta (2024)
- suglasnost svih izvođača nastave za sudjelovanje u izvedbi nastave
- izjavu čelnika predlagatelja programa o usklađenosti programa sa strateškim dokumentima predlagatelja
- izjavu čelnika predlagatelja programa da su ispunjeni svi kadrovski i materijalni uvjeti za izvođenje skupova ishoda učenja i vrednovanja njihove postignutosti iz Registra HKO-a (za programe koji se predlažu za upis u Registar HKO-a)

- recenziju, ako je provedena na sastavnici*

*Sastavnica može dostaviti provedenu nezavisnu recenziju ili predložiti 3 recenzenta. Odbor za upravljanje kvalitetom može, ali ne mora prihvatiti dostavljenu recenziju odnosno predložene recenzente.

Svi potrebni dokumenti trebaju biti zapakirani (zip. ili mapa/folder) za svaki program posebno.

Postupak vrednovanja programa s ECTS bodovima na Sveučilištu shematski je prikazan na Slici 3. u nastavku.

Slika 3. Shematski prikaz postupka vrednovanja novih programa s ECTS bodovima na Sveučilištu (Đuran, 2025)

2.7.1.3. Postupak vrednovanja IZMJENA I DOPUNA programa CŽO na Sveučilištu

Programi CŽO mogu se dopunjavati i mijenjati. Kako bi se osiguralo da izmijenjeni i dopunjeni programi i dalje zadovoljavaju standarde kvalitete provodi se postupak vrednovanja izmjena i dopuna na sastavnici, odnosno Sveučilištu.

Na Sveučilištu provodi se vrednovanje izmjena i dopuna programa s djelomičnim kvalifikacijama, združenih programa, programa upisanih u Registar HKO uz prethodno provedeni interni postupak na sastavnici. Nakon donošenja odluke Senata o prihvatanju programa, slijedi obavezan upis izmjena i dopuna programa u Bazu Sveučilišta, a podatke unosi sveučilišna jedinica za CŽO.

Postupak vrednovanja izmjena i dopuna programa CŽO upisanih u Registar HKO-a

Za programe upisane u Registar HKO-a, izmjene se provode u skladu s izmjenama SIU na kojima se program temelji i koji su upisani u Registar HKO-a.

Zahtjev za vrednovanje izmjena i dopuna dostavlja se Sveučilištu u elektroničkom obliku na adresu pisarnica@unizg.hr.

Potrebna dokumentacija je:

- Zahtjev za vrednovanje izmjena i dopuna programa cjeloživotnog obrazovanja - [Obrazac ID PCZO](#) (obrazac se dostavlja isključivo u .docx formatu)
- Odluka stručnoga vijeća predlagatelja (fakultetsko/akademijsko vijeće) o prihvatanju izmjena i/ili dopuna programa odnosno odluke drugih odgovarajućih tijela partnera koje sudjeluju u izvođenju programa

Svi potrebni dokumenti trebaju biti zapakirani (zip. ili mapa/folder) za svaki program posebno.

2.7.1.4. Postupak vrednovanja IZMJENA I DOPUNA programa CŽO na sastavnici

Vrednovanje izmjena i dopuna programa CŽO na sastavnici provodi se za ostale programe (s ili bez ECTS bodova). Pri tome je nakon odluke o prihvaćenim izmjenama i dopunama programa od strane fakultetskog/akademijskog vijeća, obvezna prijava svih promjena Sveučilištu u roku od 15 dana od donošenja odluke fakultetskog/akademijskog vijeća radi unosa izmijenjenih podataka u sveučilišnu Bazu, a podatke unosi u Bazu sastavnica.

Vrednovanje programa CŽO na Sveučilištu – ukratko

Radi lakšeg snalaženja i provedbe postupka vrednovanja programa cjeloživotnog obrazovanja na Sveučilištu, u nastavku se objedinjeno navode svi relevantni opći akti i obrasci s pripadajućim poveznicama, koji su detaljno pojašnjeni na odgovarajućim mjestima u Priručniku.

Opći akti	
Pravilnik o cjeloživotnom obrazovanju Sveučilišta u Zagrebu	
Pravilnik o cjeloživotnom obrazovanju sastavnice – uređuje interni postupak vrednovanja na sastavnici	
Obrasci	
Novi program cjeloživotnog obrazovanja	Obrazac VPCZO⁹ Financijska tablica VFT PCZO
Recenzija programa	Obrazac VPCZO-recenzija*
Izmjene i dopune postojećih programa	Obrazac ID PCZO
Upis programa u Bazu programa cjeloživotnog obrazovanja	Obrazac UB PCZO¹⁰
Izmjena programa u Bazi programa cjeloživotnog obrazovanja	Obrazac IB PCZO
Brisanje programa iz Baze programa cjeloživotnog obrazovanja	Obrazac BB PCZO

⁹ Ako se program predlaže i za **upis u Registar HKO**, ispunjavaju **dodatne tablice naznačene** u samom obrascu V PCZO.

¹⁰ Programe CŽO koji prolaze postupak vrednovanja na Sveučilištu, stručna služba Sveučilišta upisuje u Bazu nakon donesene odluke Senata odnosno sastavnica nakon donesene odluke fakultetskog/akademijskog vijeća za programe koji prolaze postupak vrednovanja na sastavnici.

*Sastavnica može koristiti ovaj sveučilišni obrazac tako da bude jasno vidljivo da se postupak proveo u okviru sastavnice (dodati logotip sastavnice + eventualno dodatne elemente za sadržajno vrednovanje programa)

Svaki obrazac sadrži upute za ispunjavanje pojedinih polja te pojašnjenja vezana uz tražene podatke. Na kraju obrasca nalazi se kontrolna lista (*check lista*) s popisom priloga i dokumentacije koju je potrebno priložiti uz obrazac.

*Vrednovanje provodi Odbor za upravljanje kvalitetom
u suradnji s Radnom skupinom za CŽO uz potporu stručne službe Sveučilišta nadležne za CŽO.*

2.7.2. Potvrde koje se izdaju polaznicima programa CŽO

Nositelj programa CŽO obavezan je izdati potvrdu svakom polazniku koji je sudjelovao, odnosno izvršio obaveze predviđene u programu te voditi evidenciju polaznika i izdanih isprava o završenom programu. Evidencija sadržava podatke definirane člankom 20. stavkom 2. Pravilnika o cjeloživotnom obrazovanju Sveučilišta.

Potvrda o završetku programa s ECTS bodovima i dopunska isprava propisane su Pravilnikom o CŽO, a ostale potvrde izdaju se u skladu s propisima sastavnice koja ju izdaje.

U nastavku su opisane tri vrste potvrda koje se izdaju polaznicima programa cjeloživotnog obrazovanja.

2.7.3. Potvrda o završetku programa i dopunska isprava

Izdaje se polaznicima u sklopu programa s ECTS bodovima za sudjelovanje, izvršavanje svih obveza i postignutost planiranih ishoda učenja koji su provjereni tijekom aktivnosti vrednovanja (npr. pismeni ispit, prezentacija, projekt) predviđenih programom.

Nositelj programa izdaje potvrdu u potpisanom i ovjerenom ispisu te u digitalnom obliku **u roku od 30 dana od dana završetka programa i s kvalificiranim elektroničkim pečatom. Digitalni oblik nije namijenjen za ispis nego isključivo za uporabu u elektroničkom formatu.**

OBVEZNI PODATCI NA POTVRDI O ZAVRŠETKU PROGRAMA S ECTS BODOVIMA:

1. naziv: Republika Hrvatska, i grb
2. grb Sveučilišta u Zagrebu i grb sastavnice koja samostalno izvodi program cjeloživotnog obrazovanja odnosno grb svih sastavnica ili grb drugih visokih učilišta koji sudjeluju u izvođenju programa (ako je riječ o združenom programu) odnosno po potrebi i drugih vanjskih partnera
3. naziv nositelja programa i sjedište
4. naziv: POTVRDA
5. OIB, ime i prezime polaznika

6. datum, mjesto i država rođenja polaznika
7. naziv završenoga programa cjeloživotnog obrazovanja
8. trajanje programa (u satima)
9. razina djelomične kvalifikacije ili mikrokvalifikacije prema HKO-u (ako je primjenjivo)
10. trajanje valjanosti (trajno ili za određeno razdoblje nakon certifikacije)
11. broj, mjesto i datum izdavanja potvrde
12. vlastoručni potpis(i) čelnika i pečat(i) sastavnice/-a na ispisanom tiskanom potvrdi
13. kvalificirani elektronički pečat(i) sastavnice/-a na potvrdi u digitalnom obliku (napredan elektronički pečat koji je izrađen s pomoću kvalificiranoga sredstva za izradu elektroničkoga pečata i koji se temelji na kvalificiranom certifikatu za elektronički pečat)
14. grafičku zaštitu ispisanoga dokumenta za dokazivanje izvornosti i vjerodostojnosti (sustavna višeslojna grafička zaštita koja je oblikovana prema pravilima struke, opisana i evidentirana uzorkom).

Dopunska isprava

Polazniku se uz Potvrdu o završetku izdaje i dopunska isprava o programu cjeloživotnog obrazovanja koja sadržava i podatke iz prijedloga programa, odnosno ishode učenja i kratki opis sadržaja te postignuti uspjeh polaznika.

Ispisana dopunska isprava o programu izdaje se uz ispisanu potvrdu, a uz potvrdu izdanu u digitalnom obliku izdaje se dopunska isprava o programu u digitalnom obliku i s kvalificiranim elektroničkim pečatom. Digitalni oblik nije namijenjen za ispis nego isključivo za uporabu u elektroničkom formatu.

Potvrda o završetku za združene programe

Za združene programe CŽO s ECTS cjeloživotnog obrazovanja izdaje se jedinstvena potvrda koja, uz podatke iz Potvrde o završetku i dopunsku ispravu sadržava puni naziv i sjedište te potpise čelnika i pečate svih visokih učilišta koji sudjeluju u izvođenju programa.

2.7.4. Potvrda o sudjelovanju

Izdaje se svim polaznicima koji su sudjelovali u programima CŽO u sljedećim slučajevima:

- za sudjelovanje u programima s ECTS bodovima, ako polaznik nije dokazao postignutost ishoda učenja,
- za sudjelovanje u programima bez ECTS bodova koji ne predviđaju provjeru ishoda učenja, odnosno, ako program predviđa provjeru ishoda učenja, a polaznik ju nije dokazao.

2.7.5. Potvrda o postizanju ishoda učenja

Izdaje se onim polaznicima programa bez ECTS bodova koji su dokazali postignutost ishoda učenja putem provjere (npr. ispita, izrađenog projekta).

Izgled i sadržaj Potvrde o sudjelovanju i Potvrde o postizanju ishoda učenje u programima bez ECTS bodova nisu propisani Pravilnikom i sastavnice ih mogu oblikovati u skladu sa svojim propisima.

3. DIO: USKLAĐIVANJE PROGRAMA CŽO S REGISTROM HKO-A

Programi CŽO se mogu izraditi tako da se vežu na skupove ishoda učenja koji se nalaze u Registru HKO-a. Za takve programe AZVO izdaje Potvrdu o usklađenosti programa CŽO sa skupovima ishoda učenja i upisuje ih u Registar HKO-a.

Postupak dobivanja navedene potvrde uključuje vrednovanje programa CŽO na Sveučilištu sukladno postupku opisanom u poglavlju 2.7.1.

Za programe koji dobiju potvrdu o usklađenosti sa skupovima ishoda učenja u Registru HKO-a moguće je zatražiti financiranje putem „vaučera za obrazovanje“, ako su zadovoljeni i ostali uvjeti propisani tom mjerom. Detaljnije o tome pročitajte u 4. poglavlju.

U Registru HKO-a nisu upisani svi standardi kvalifikacija pa tako niti skupovi ishoda učenja. To znači da za neke programe CŽO nije moguće dobiti potvrdu o usklađenosti dok se određeni skupovi ishoda učenja ne upišu u Registar HKO-a.

Moguće je upisati skupove ishoda učenja koji nisu povezani s određenim standardom kvalifikacije. U ovome slučaju, takvi samostalni skupovi ishoda učenja moraju biti povezani s upisanim standardom zanimanja ili skupom kompetencija.

U ovom poglavlju opisani su postupci i izrada zahtjeva za upis skupa ishoda učenja i dana dodatna obrazloženja elementa u Registru HKO-a.

3.1. Registar Hrvatskog kvalifikacijskog okvira

Registar HKO-a je baza podataka uspostavljena za potrebe vođenja podataka o standardima zanimanja i skupovima kompetencija te standardima kvalifikacija i skupovima ishoda učenja kao podloge za izradu obrazovnih programa (programa CŽO) i studijskih programa usklađenih s HKO-om te drugih važnih podataka radi njihova povezivanja i usklađivanja.

U tablici 1 prikazana je povezanost obrazovnog područja s područjem gospodarstva koje se reflektira u Registru HKO-a, inicijativama usklađivanja obrazovanja s tržištem rada te povezanim postupcima osiguravanja kvalitete i prepoznavanja kvalifikacija.

Tablica 1

OBRAZOVANJE		TRŽIŠTE RADA	
standardi kvalifikacije	skupovi ishoda učenja	skupovi kompetencija	standardi zanimanja
kvalifikacije (studijski programi)			zanimanja
mikrokvalifikacije (programi CŽO/obrazovni programi)			poslovi

Radi boljeg razumijevanja povezanosti Registra HKO-a s programima cjeloživotnog obrazovanja u nastavku su detaljno opisani sastavni elementi samog Registra.

Registar HKO-a je javan i sastoji se od tri podregistra:

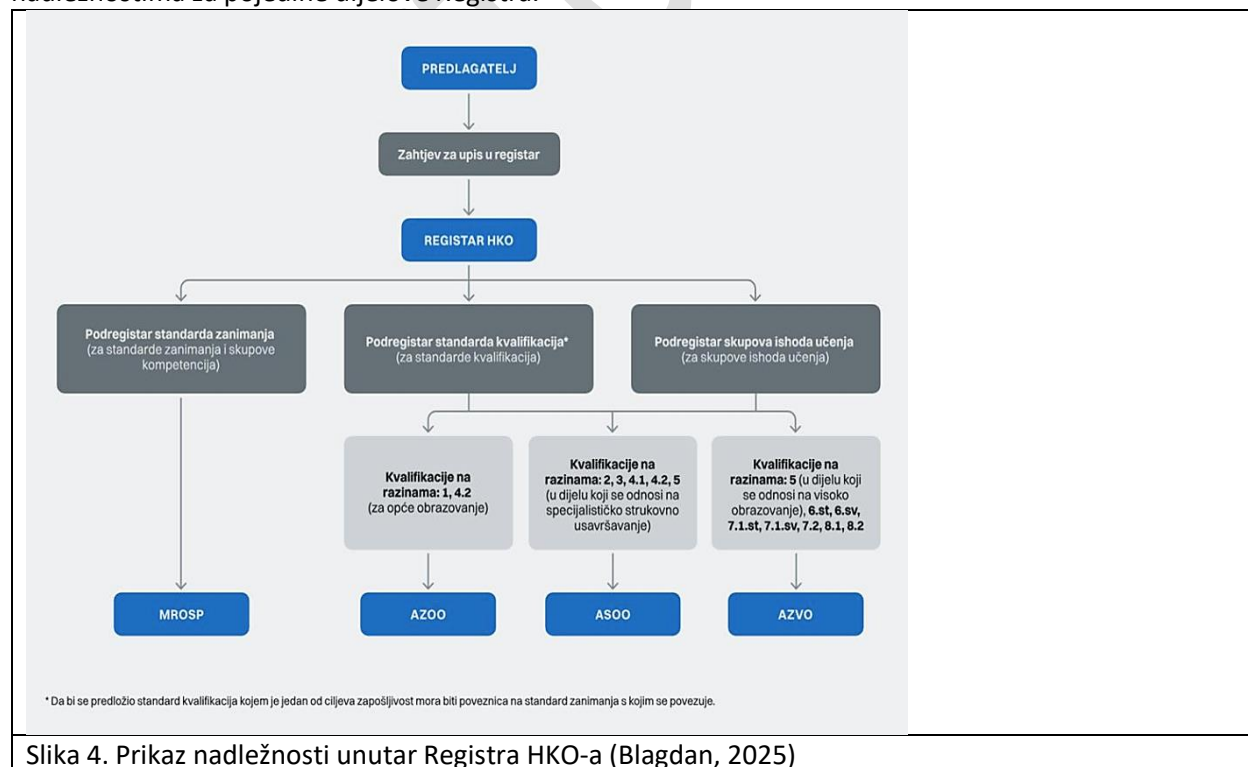
- Podregistar standarda zanimanja
- Podregistar standarda kvalifikacija
- Podregistara skupova ishoda učenja.

Za podregistre nadležne su različite državne institucije:

- Za podregistar skupova ishoda učenja te Podregistar standarda kvalifikacija za kvalifikacije na razini 5 (u dijelu koji se odnosi na visoko obrazovanje) te razinama 6.st., 6.sv; 7.1.st, 7.1.sv; 7.2; 8.1, 8.2 vodi AZVO.
- Za podregistar skupova ishoda učenja i Podregistar standarda kvalifikacija za kvalifikacije na razinama 1 i 4.2. (za opće obrazovanje) vodi Agencija za odgoj i obrazovanje (AZOO).
- Za podregistar skupova ishoda učenja i podregistar standarda kvalifikacija za kvalifikacije na razinama 2; 3; 4.1; 4.2; 5 (u dijelu koji se odnosi na specijalističko strukovno usavršavanje) vodi Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih (ASOO).
- Za podregistar standarda zanimanja vodi Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike (MRMSOSP)

Standarde zanimanja i skupove kompetencija te standarde kvalifikacija i skupove ishoda učenja upisuju predlagatelji u skladu s [Pravilnikom o Registru HKO-a](#) (NN 96/2021).

U nastavku, na slici 4. možete vidjeti shematski prikaz općeg tijeka postupka s odgovarajućim nadležnostima za pojedine dijelove Registra.

Slika 4. Prikaz nadležnosti unutar Registra HKO-a (Blagdan, 2025)

U Registru HKO-a može se pronaći popis skupova ishoda učenja, skupova kompetencija i obrazovnih programa za cjeloživotno učenje na sve tri razine obrazovanja u RH. Na slici 5 možete vidjeti trenutčan broj upisanih skupova ishoda učenja, standarda kvalifikacija i programa cjeloživotnog obrazovanja na razini visokog obrazovanja.

Slika 5.

Mrežna stranica Registra HKO-a dio je informacijskog sustava (ISRHKO) putem kojeg je omogućeno pretraživanje i uvid u javne podatke i izvješća iz Registra, kao i javne dokumente vezane uz njegovo funkcioniranje.

Mrežnoj stranici Registra pristupa se putem mrežne stranice Hrvatskoga kvalifikacijskog okvira <http://www.kvalifikacije.hr/>, odnosno, <https://hko.srce.hr/registar>

➡ Korisni dokumenti i publikacije: <https://www.kvalifikacije.hr/hr/dokumenti-publikacije>

3.2. Standard kvalifikacije i ciljevi izrade

Standard kvalifikacije obično povezujemo sa studijskim programima, no kakva je njegova veza s programima cjeloživotnog obrazovanja? On zapravo povezuje i studijske programe i programe CŽO s postojećim zanimanjima, a povezivanje se odvija preko skupova ishoda učenja od kojih se standard kvalifikacija sastoji.

Standarde kvalifikacija možemo pronaći u Registru HKO-a, ako ih je neka od visokoškolskih ustanova u RH već upisala.¹¹ No, ako nisu upisani, preporuka je da se to učini. Na taj će se način definirati standard kvalitete studijskih programa i omogućiti razvoj programa CŽO u određenom području.

U okviru standarda kvalifikacija opisana je razina, obujam i profil kvalifikacije, odnosno svakog pojedinog skupa ishoda učenja, kao i ostali podaci potrebni za osiguravanje kvalitete.

Ciljevi izrade standarda kvalifikacije:

- osigurati okvir za dosljedan i koherentan razvoj i dizajn kvalifikacija, njihovih nastavnih planova i programa u cijelom sustavu visokog obrazovanja

¹¹ Većina standarda kvalifikacija i standarda zanimanja upisana je u periodu provedbe projekata u okviru ESF poziva Usklađivanje studijskih programa s HKO-om

- razjasniti značenje, svrhu i posebnost vrsta kvalifikacija
- kontekstualizirati provedbu vanjskih vrednovanja osiguravanja kvalitete
- doprinositi osiguravanju kvalitete obrazovnih programa, unutar institucije i međuinstitucionalno
- dati široke smjernice za očekivana postignuća za stjecanje kvalifikacije
- u globalnom kontekstu, uspostaviti mjerila za međunarodnu usporedivost kvalifikacija
- ojačati povjerenje javnosti u vrijednost i vjerodostojnost kvalifikacija u visokom obrazovanju.

Metodologija izrade standarda kvalifikacija opisana je detaljno u dokumentu [Smjernice za razvoj standarda kvalifikacija u visokom obrazovanju \(2023\)](#).

Osim Standarda kvalifikacija, predlagatelj može predložiti i upis pojedinačnog skupa ishoda učenja u Registar HKO-a koji se veže za postojeći standard kvalifikacije ili se upisuje samostalno (vidi pod 3.3.1.).

3.3. Skupovi ishoda učenja i mikrovalifikacija

Skupovi ishoda učenja su najmanji cjeloviti skup povezanih ishoda određene razine, obujma i profila. Dio su standarda kvalifikacija, a mogu se pronaći u Registru HKO-a gdje omogućuju povezivanje programa CŽO s određenim poslovima i zanimanjima preko skupova kompetencija.

Skupovi ishoda učenja ključni su za razvoj programa CŽO za koje se želi zatražiti financiranje putem „Vaučera za obrazovanje“ (Vidi 4. dio Priručnika) jer programi s njima moraju biti usklađeni. To se provjerava u postupku vrednovanja programa na Sveučilištu (Vidi 2.7.1.2.)¹² Odabrane skupove ishoda učenja iz Registra HKO potrebno preuzeti u obliku u kojem je upisan u Registar HKO-a i upisati u odgovarajuće tablice u obrascu VP CZO.

Programi se mogu izrađivati na temelju jednog ili kombinacije više skupova ishoda učenja. Prilikom planiranja i povezivanja skupova ishoda učenja u programima, potrebno se voditi načelima cjelovitosti, svrsishodnosti i prepoznatljivosti na tržištu rada, tj. kao što skup ishoda učenja predstavlja najmanji cjelovit skup povezanih ishoda učenja i "skup skupova ishoda učenja" treba činiti međusobno povezane ishode učenja i biti logična cjelina koja vodi stjecanju kompetencija prepoznatljivih u svijetu rada, potrebnih za nastavak obrazovanja i cjeloživotno učenje.

Nazivi programa koji nastaju kombiniranjem više skupova ishoda učenja trebaju transparentno sadržavati sažetu informaciju iz koje se može iščitati koje se kompetencije stječu njegovim završetkom. Nazivi programa obrazovanja za stjecanje mikrovalifikacija trebaju imati generički i specifični dio. Generički dio odražava klasu kvalifikacije, a specifični dio naziva treba opisivati ključni posao.

3.3.1. Upis skupa ishoda učenja u Registar HKO-a

Skupovi ishoda učenja upisuju se u Registar HKO-a u sklopu standarda kvalifikacija ili se može predložiti zaseban upis (vidi napomenu u okviru). Detaljne Upute za izradu i zahtjevi za upis nalaze se na <https://hko.srce.hr/registar/izradi-standard>.

¹² Nakon postupka vrednovanja na Sveučilištu, AZVO izdaje *Potvrdu o usklađenosti obrazovnog programa sa skupovima ishoda učenja upisanim u Registar HKO*.

Zahtjev za upis pojedinačnog SIU sastoji se od dva dijela:

- prvi dio (A dio obrasca) - opći podaci o predlagatelju,
- drugi dio (B dio obrasca) - prijedlog skupa ishoda učenja.

Zahtjev se dostavlja isključivo elektroničkim putem te se smatra podnesenim u trenutku kad je upućen na vrednovanje u informacijskom sustavu Registra HKO. Primatelj zahtjeva elektroničkim putem će podnositelju zahtjeva potvrditi primitak zahtjeva. Poveznica je: <https://hko.srce.hr/zahtjevi/prijava>

3.3.1.1. Postupak vrednovanja zahtjeva za upis SIU u Registar HKO-a

Napomena: Ako u Registru HKO-a ne postoji odgovarajući skup ishoda učenja, predlagatelj može predložiti zaseban upis (neovisan o standardu kvalifikacija) samo ako u Registru HKO-a postoji upisan skup kompetencija za koji se predlaže novi skup ishoda učenja.

Postupak vrednovanja zahtjeva za upis prijedloga skupova ishoda učenja provodi AZVO, a jednak je postupku za upis standarda kvalifikacija. Sastoji se od utvrđivanja ispunjenosti formalnih i stručnih uvjeta, koje uključuje i ocjenu opravdanosti pokretanja postupka za upis u Registar HKO-a.

AZVO utvrđuje ispunjenost formalnih uvjeta za nastavak postupka vrednovanja i imenuje povjerenstvo za vrednovanje. Na temelju stručnog mišljenja povjerenstva, ako je riječ o reguliranoj profesiji u Republici Hrvatskoj, tijela nadležna za određenu reguliranu profesiju utvrđuju ispunjenost stručnih uvjeta za upis u Registar HKO-a.

AZVO donosi odluku o upisu SIU na razini visokog obrazovanja u odgovarajući podregistar HKO-a.

IZ ISKUSTVA – VAŽNO!

Kod ispunjavanja prijedloga SIU ne stavljati točku na kraju.

Svi registrirani nastavnici koji su prethodno zatražili pravo pristupa i registrirani su za određenu razinu dobivaju povratnu informaciju, a ne samo autor - podnositelj zahtjeva.

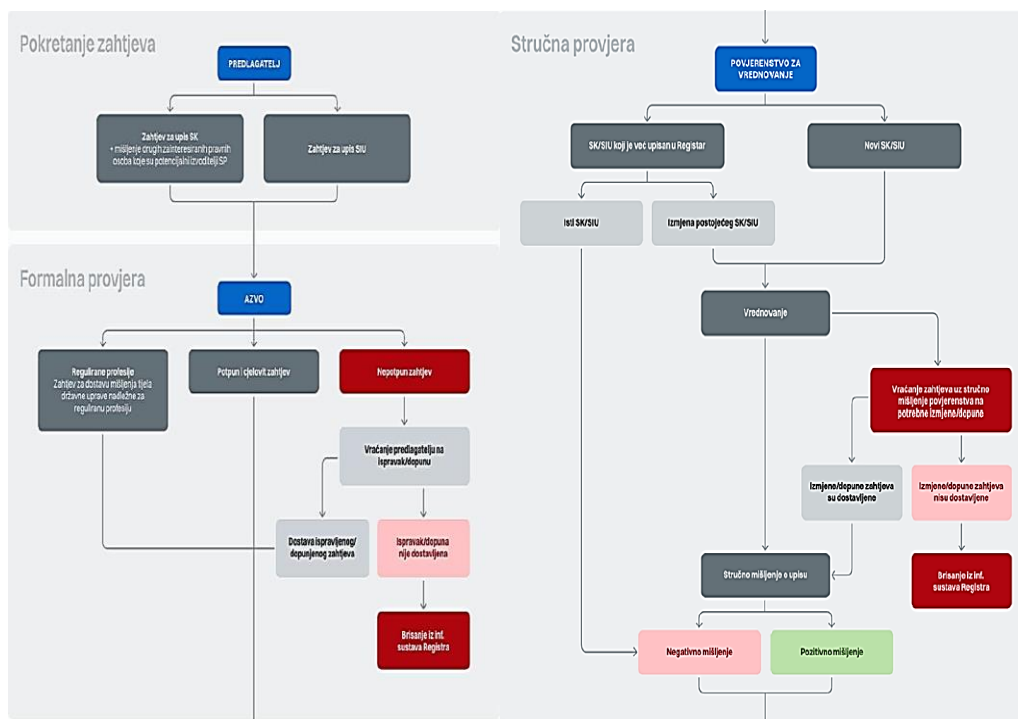
(iz Vodiča o postupku prijave programa s ECTS bodovima Agronomskog fakulteta)

3.4. Standard zanimanja

Standard zanimanja je optimalan, dogovoreni (od strane ključnih dionika) sadržaj pojedinog zanimanja s popisom ključnih poslova i za njihovo obavljanje potrebnih kompetencije. U Registru HKO-a kompetencije su organizirane u skupove kompetencija, logičke cjeline koje mogu biti neovisne o zanimanju.

Upis standarda zanimanja podnosi predlagatelj, a ministarstvo nadležno za rad provodi formalno i stručno vrednovanje i na temelju stručnog mišljenja ministar donosi odluku o upisu standarda zanimanja/skupova kompetencija u Registar HKO-a, podregistar standarda zanimanja (članak 11, stavak 3. [Zakona o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru](#), NN 64/2018, 20/2021 i članak 16. stavak 1. [Pravilnika o Registru HKO-a, NN 96/2021](#)).

Izrađuje se u skladu s [Metodologijom za izradu standarda zanimanja i skupova kompetencija](#). Shema pokretanja zahtjeva te stručne i formalne provjere svih elemenata prikazana je na slici 6.

Slika 6. Prikaz pokretanja zahtjeva za upis u Registar HKO-a, njegove formalne i stručne provjere (Blagdan, 2025)

3.5. Skupovi kompetencija

Skup kompetencija (SKOMP) označava objedinjeni set znanja, vještina, samostalnosti i odgovornosti koje osoba posjeduje za obavljanje posla i rješavanje problema, a iskazuje se na određenoj razini okvira, odražavajući kvalitetu i dubinu postignutih ishoda učenja, što omogućuje lakše prepoznavanje i uspoređivanje kvalifikacija. Skupovi kompetencija definiraju se u Standardima zanimanja, prilagođavaju se specifičnim poslovima i službeno se vrednuju kroz kvalifikacije (npr. svjedodžbe, diplome).

To su kompetencije povezane u logičke cjeline te predstavljaju poveznicu između potreba za kompetencijama za obavljanje ključnih poslova te stjecanja tih kompetencija putem programa cjeloživotnog obrazovanja.

Skupovi kompetencija nalaze u Registru HKO-a i vezuju na određene poslove u sklopu jednog ili više različitih zanimanja.

3.5.1. Izrada skupova kompetencija i upis u Registar HKO-a

Skupovi kompetencija mogu se izraditi na dva načina:

- kao vezani skupovi kompetencija koji nastaju u okviru postupka izrade standarda zanimanja i
- kao samostalni skupovi kompetencija koji su nastali neovisno o postupku izrade standarda zanimanja.

Napomena: Samostalni skupovi kompetencija u svome Zahtjevu moraju imati poveznicu na upisani standard zanimanja i moraju preuzeti ključni posao/ključne poslove iz tog standarda zanimanja.¹³

¹³ Skupovi kompetencija ne mogu se upisati u Registar HKO, ako ne postoji standard zanimanja za čije poslove se mogu vezati.

Postupak vrednovanja Zahtjeva za upis skupa kompetencija jednak je kao i vrednovanju Zahtjeva za upis standarda zanimanja. (Opisano u prethodno poglavlju 3.4.)

Popis upisanih standarda zanimanja i skupova kompetencija mogu se pronaći u Registru HKO na stranici <https://hko.srce.hr/registar/standardi>.

Upis skupova kompetencija ukratko:

Predlagatelj Ministarstvu podnosi prijedlog za pokretanje postupka za izradu standarda zanimanja ili skupova kompetencija dostavom obrasca HKO_SZ/SKOMP_PRIJEDLOG iz Priloga I. (Pravilnik o Registru HKO-a NN 96/2021) na adresu: hko@mrosp.hr

- Ministarstvo utvrđuje postoje li potreba za izradom standarda zanimanja i skupova kompetencija
- Na osnovu suglasnosti za izradom standarda zanimanja/skupova kompetencija predlagatelj izrađuje standard zanimanja/skupove kompetencija.
- Predlagatelj traži odobrenje od Sveučilišnog računarskog centra (SRCE) pristup Registru HKO-a (<https://wiki.srce.hr/spaces/KDI/pages/3080193/Zahtjevi>)
- Putem Registra popunjava Zahtjev za upis standarda zanimanja i skupova kompetencija i dostavlja na formalno vrednovanje Ministarstvu zajedno s priložima (Metodologija za izradu standarda zanimanja i skupova kompetencija, str. 116-170)
- Ako je zahtjev zadovoljilo formalnu provjeru, upućuje se na stručno vrednovanje koje provodi Povjerenstvo za stručno vrednovanje Zahtjeva za upis standarda zanimanja i skupova kompetencija
- Na osnovu stručnog mišljenja Povjerenstva, ministar donosi Odluku o upisu standarda zanimanja/skupova kompetencija u Registar HKO-a, podregistar standarda zanimanja

REGISTAR HKO

<https://hko.srce.hr/registar/>

Za sva pitanja vezana uz izradu i vrednovanje standarda zanimanja i skupova kompetencija možete se obratiti ministarstvu nadležnom za rad, mirovinski sustav, obitelj i socijalnu politiku na adresu: hko@mrosp.hr

Za sva pitanja vezana uz izradu i vrednovanje standarda kvalifikacija, skupova ishoda učenja i programa na razinama strukovnog obrazovanja i obrazovanja odraslih možete se obratiti Agenciji za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih na adresu: hko@asoo.hr

Za sva pitanja vezana uz izradu i vrednovanje standarda kvalifikacija, skupova ishoda učenja i programa na razini visokog obrazovanja možete se obratiti Agenciji za znanost i visoko obrazovanje na adresu: hko@azvo.hr

Za sva pitanja vezana uz Hrvatski kvalifikacijski okvir i Registar HKO-a možete se obratiti Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih na adresu: hko@mzom.hr

4. DIO: VAUČERI ZA OBRAZOVANJE

Vaučeri za obrazovanje financijski su instrument dodjele javnih sredstava za obrazovanje odraslih koji je pokrenut 1. travnja 2022. godine. Trenutačno se financira putem sredstava Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, a ta su sredstva dostupna do kraja lipnja 2026. No, putem Europskog socijalnog fonda + (ESF+) planiran je nastavak korištenja vaučera za obrazovanje za pohađanje obrazovnih programa za stjecanje vještina traženih na tržištu rada do 2027. godine s mogućnošću nastavka i nakon tog perioda u obliku tzv. individualnih računa za financiranje cjeloživotnog obrazovanja za (Jelenčić, 2025) za pristup i bolju usklađenost s tržištem rada.

Za provedbu mjere „vaučeri za obrazovanje“ nadležan je Hrvatski zavod za zapošljavanje.

Sveučilišta i sastavnice mogu biti pružatelji usluge – programa stručnog usavršavanja sukladno članku 57. stavku 6. Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (NN, 119/22) koji kaže: „Visoka učilišta mogu ustrojiti programe stručnog usavršavanja za potrebe cjeloživotnog učenja kojima se stječu kompetencije usklađene sa standardom zanimanja ili skupom kompetencija i standardom kvalifikacije ili skupom ishoda učenja iz Registra Hrvatskog kvalifikacijskog okvira te razlikovne obveze studenata za potrebe promjene studija odnosno upisa na studij, dovršetka ranije započetog studija i priznavanja kompetencija stečenih izvan studija, a koje su uvjet za upis na studij. Program stručnog usavršavanja za potrebe cjeloživotnog učenja ne smatra se studijem, a može se financirati putem vaučera u svrhu pristupa tržištu rada.“

Vaučere mogu koristiti sve nezaposlene i zaposlene osobe s navršenih 15 godina života, a koji nisu u sustavu formalnog obrazovanja (učenici, studenti) i kojima se dodjelom vaučera osigurava stjecanje potrebnih vještina za razvoj karijere, zapošljavanje ili zadržavanje radnog mjesta. Korisnik sam bira obrazovni program i pružatelja obrazovanja. Trošak programa obrazovanja u iznosu odobrenog vaučera isplaćuje se izravno odabranom pružatelju usluge obrazovanja.

U slučaju da je trošak programa obrazovanja veći od iznosa vaučera, razliku do punog iznosa troška obrazovanja snosi korisnik. Ako je korisnik u radnom odnosu, navedenu razliku do punog iznosa može snositi i poslodavac za korisnika.

Točan iznos vaučera određuje se ovisno o obrazovnom sektoru ili podsektoru kojem pripada program, razini ishoda učenja koji se stječu programom, razini prethodno stečene kvalifikacije koja je uvjet upisa u program, ukupnom radnom opterećenju za stjecanje kvalifikacije te satnici programa. Trenutačno je maksimalni iznos vaučera 4000 eura i vrijedi logika 1 korisnik - 1 vaučer (dakle, svaka osoba/korisnik vaučera može koristiti vaučer samo jedanput).

Sve novine i izmjene uvjeta vezane uz vaučere potrebno je pratiti na stranici

[http:// www.vauceri.hzz.hr](http://www.vauceri.hzz.hr)

[Uvjeti i načini korištenja sredstava za provedbu Obrazovanja za stjecanje kompetencija potrebnih za rad putem vaučera](#)

4.1. Kako izraditi program prihvatljiv za dodjelu vaučera?

Za financiranje programa putem „vaučera za obrazovanje“ trenutačno su prihvatljivi isključivo obrazovni programi za stjecanje zelenih, digitalnih i ostalih vještina traženih na tržištu rada, izrađeni na temelju

standarda zanimanja/SKOMP-a kao i standarda kvalifikacija/SIU upisanih u [Registar Hrvatskog kvalifikacijskog okvira \(HKO\)](#).

Propisano je najduže moguće trajanje programa CŽO:

- Programi obrazovanja za stjecanje kompetencija potrebnih za rad do uključivo 5. razine HKO mogu trajati najdulje do 10 mjeseci.
- Programi obrazovanja za stjecanje kompetencija potrebnih za rad od 6. razine HKO mogu trajati najdulje do 12 mjeseci.
- Kraći neformalni programi učenja hrvatskog kao stranog jezika provode se u trajanju od najmanje 70 sati.
- Programi učenja hrvatskog kao stranog jezika do razine C1 provode se u modulima odnosno kombinaciji modula u maksimalnom trajanju do 420 sati, ovisno o utvrđenoj prethodnoj razini znanja korisnika te razini znanja potrebnog u zanimanju/profesiji koju obavljaju.

4.1.1. Koraci u izradi programa za dodjelu vaučera

U nastavku su koraci preneseni sa stranica Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, a na odgovarajućim mjestima dodani su povezani postupci i objašnjenja koje provodimo na Sveučilištu. Obrazloženja su uglavnom usmjerena na sveučilišne programe CŽO, a detaljne upute za programe obrazovanja odraslih možete pronaći na poveznici <https://vaučeri.hzz.hr/pruzatelji-obrazovanja-ponudite-programe-obrazovanja/smiernice-ponuda-programa-obrazovanja/>.

1.KORAK: Odaberite vještine iz kataloga vještina ili skupove kompetencija iz podregistra standarda zanimanja

Popis vještina s naglaskom na digitalne i zelene vještine izrađen je u suradnji s poslodavcima i nalazi se u [Katalogu vještina](#). Nastao je analizom upisanih standarda zanimanja i njima pripadajućih skupova kompetencija upisanih u Registar HKO-a, kao i analizom tržišta rada i dostupan je na poveznici <https://vjestine.hzz.hr>.

Za kompetencije koji nisu iz tzv. zelenih ili digitalnih područja, a tražene su na tržištu rada, potrebno je potražiti zanimanje, odnosno, za njega vezan skup kompetencija u Registru HKO. Više o tome u poglavlju 3.4. i 3.5.

2.KORAK: Izradite standarda kvalifikacija /skupova ishoda učenja

Provjerite javno dostupan Registar HKO-a, te ako u njemu ne pronađete već izrađen standard kvalifikacija, odnosno **skup ishoda učenja**, potrebno ga je izraditi u skladu sa [Smjernicama za izradu standarda kvalifikacija u visokom obrazovanju](#). Više o tome u poglavlju 3.2.

3.KORAK: Izradite obrazovni program (program CŽO)

Ako izrađujete **program obrazovanja odraslih** trebate pratiti propisanu [Metodologiju izrade programa obrazovanja odraslih](#) i [Smjernice za izradu programa neformalnog/formalnog obrazovanja odraslih za stjecanje kompetencija potrebnih za rad](#).

Za izradu **sveučilišnih programa cjeloživotnog obrazovanja** trebate pratiti postupke propisane Pravilnikom o CŽO na Sveučilištu u Zagrebu (2024.), naročito postupak vrednovanja programa s ECTS

bodovima opisan u ovom Priručniku, poglavlje 2.7.1.2. Ti su postupci usklađeni s [Uputom za izradu, usklađivanje i odobravanje obrazovnih programa visokih učilišta na razini visokog obrazovanja za potrebe financiranja putem sustava vaučera sredstvima iz NPOO-a 2021.-2026.](#)

Dvije ključne točke u izradi programa CŽO na sveučilišnoj razini prihvatljivog za dodjelu vaučera:

- postupak vrednovanja programa na Sveučilištu – donosi se odluka Senata o ustroju i izvedbi u kojoj se navodi i to da su ishodi učenja programa usklađeni sa skupovima ishoda učenja u Registru HKO-a,
- upućivanje zahtjeva Agenciji za znanost i obrazovanje za izdavanje Potvrde o usklađenosti programa sa skupovima ishoda učenja u Registru HKO-a.

4.KORAK: Podnesite zahtjev za upis programa u Katalog vještina i programa dostupnih za financiranje u okviru sustava vaučera

Nakon što AZVO dostavi Potvrdu o usklađenosti programa CŽO sa skupovima ishoda učenja u Registru HKO, predlagatelj (sastavnica) podnosi zahtjev za upis program u Katalog vještina i programa za financiranje u okviru sustava vaučera.

4.1.2. Kako prijaviti program u Bazu pružatelja usluga obrazovanja u sustavu vaučera?

Predlagatelj se treba upisati u Bazu pružatelja usluga obrazovanja u sustavu Vaučera za obrazovanje. U nastavku su opisani koraci u postupku prijave.

1. Registracija u bazu pružatelja usluga obrazovanja

Zahtjev za upisom u bazu podnosi se elektroničkom poštom na adresu vauceri@hzz.hr uz sljedeće informacije:

- Naziv
- OIB
- Mjesto sjedišta
- Poštanski broj sjedišta
- Ulica i kućni broj sjedišta
- E-mail adresa
- Opis ustanove i usluga
- Poveznica na web stranicu pružatelja
- Banka (vidljivo savjetnicima)
- IBAN (vidljivo savjetnicima)
- Logo pružatelja

Po primitku povratne informacije o odobrenom upisu u bazu pružatelja obrazovanja, imenovanje osobe ili više njih na sastavnici koja će biti zadužena za unos i uređivanje podataka na Vašem profilu unutar aplikacije Moj vaučer potrebno je dostaviti na adresu vauceri@hzz.hr (Napomena: **navedena/e osoba/e mora se prethodno registrirati u aplikaciju Moj vaučer kao korisnik – fizička osoba**).

2. Prijava fizičke osobe u aplikaciju Moj vaučer putem sustava E-građani
3. Podnošenje zahtjeva za upis programa u katalog programa dostupnih za financiranje putem sustava vaučera za obrazovanje

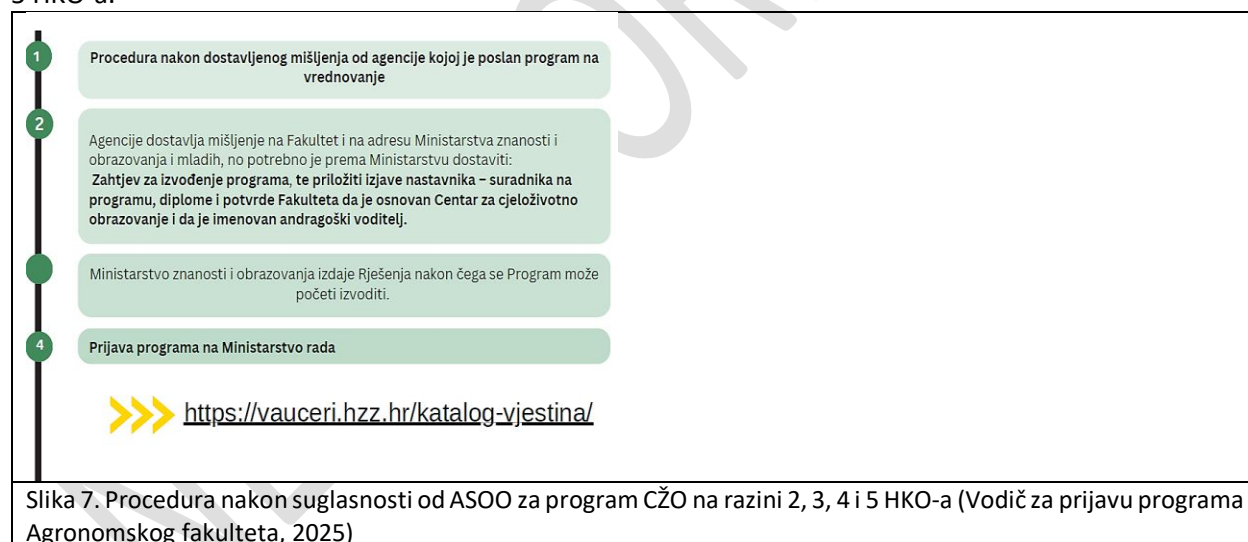
OBAVEZNO se dostavlja kurikulum¹⁴ obrazovnog programa i potvrda o usklađenosti programa CŽO sa skupovima ishoda učenja u Registru HKO-a koju izdaje AZVO (za programe CŽO na tercijarnoj razini s ECTS bodovima), odnosno Suglasnost za izvođenje programa Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike suglasnost za programe za programe na nižim razinama i obrazovanje odraslih. Kod prijave programa za obrazovanje odraslih potrebno je dostaviti izvod iz sudskog registra u kojem je visoko učilište registrirano za provedbu programa obrazovanja odraslih.

Za nove programe koji se još ne nalaze u Katalogu, pružatelj također dostavlja [obrazac](#) u kojem navodi kompetencije kojima dokazuje da je obrazovni program prihvatljiv za financiranje putem sustava vaučera.

[Video uputa](#) za registraciju i podnošenje zahtjeva za unos programa u sustav vaučera.
Detaljne informacije na <https://vauceri.hzz.hr/>

Nije na odmet spomenuti da se program CŽO putem vaučera pokreće onda kad se skupi optimalan broj polaznika, pri čemu bi u roku od 3 mjeseca od kada HZZ prihvati program i odobri financiranje putem vaučera, trebalo oformiti grupu polaznika i krenuti s programom.

Na slici 7. prikazan je postupak koji se odnosi na programe CŽO za obrazovanja odraslih na razini 2, 3, 4 i 5 HKO-a.

5. DIO: SVEUČILIŠNI SUSTAV CŽO

Sustav cjeloživotnog obrazovanja na Sveučilištu u Zagrebu uspostavljen je 2024. godine. Od tada, Odbor za upravljanje kvalitetom, Radna skupina za cjeloživotno obrazovanje i stručna služba Sveučilišta uz usmjeravanje i podršku nadležnog prorektora rade na njegovom razvoju.

¹⁴ Kurikulum obrazovnog programa, za sveučilišne programe CŽO opisan je u obrascu za vrednovanje programa VPCZO koji se dostavlja za vrednovanje na Sveučilištu.

5.1. Stručna i savjetodavna podrška

Sveučilišna tijela u suradnji sa stručnim službama pružaju podršku sastavnicama u razvoju sustava i jačanju kapaciteta nastavnika, voditelja programa i stručnih službi, odnosno jedinica zaduženih za cjeloživotno obrazovanje na sastavnicama.

U nastavku je popis tijela i osoba s kontaktima, uključenih u razvoj sustava CŽO na Sveučilištu koji pružaju stručnu i savjetodavnu podršku.

Odbor za upravljanje kvalitetom	kontakt: kvaliteta@unizg.hr
--	--

- prof. dr. sc. Nikša Dulčić, Stomatološki fakultet, predsjednik
- prof. dr. sc. Goran Đukić, Fakultet strojarstva i brodogradnje, zamjenik predsjednika
- prof. dr. sc. Davor Petrinović, Fakultet elektrotehnike i računarstva
- prof. dr. sc. Tamara Nikuševa Martić, Medicinski fakultet
- prof. dr. sc. Blaženka Kos, Prehrambeno-biotehnološki fakultet
- prof. dr. sc. Goran Vlašić, Ekonomski fakultet
- izv. prof. dr. sc. Tanja Trška, Filozofski fakultet
- prof. dr. sc. Željka Milin Šipuš, Prirodoslovno-matematički fakultet
- prof. dr. sc. Tatjana Gazivoda Kraljević, Fakultet kemijskoga inženjerstva i tehnologije
- prof. art. Ana Hušman, Akademija likovnih umjetnosti
- Josip Periša, mag. educ. philol. croat., Fakultet hrvatskih studija, predstavnik studenata poslijediplomskoga studija.

Radna skupina za cjeloživotno obrazovanje	kontakt: czo@unizg.hr
--	--

- izv. prof. dr. sc. Višnja Rajić, Učiteljski fakultet, predsjednica
- prof. dr. sc. Romana Caput-Jogunica, Agronomski fakultet
- prof. dr. sc. Aleksandra Čižmešija, Prirodoslovno-matematički fakultet
- prof. dr. sc. Sanja Ercegović Ražić, Tekstilno-tehnološki fakultet
- prof. dr. sc. Anto Gavrić, Fakultet filozofije i religijskih znanosti
- prof. dr. sc. Marko Jakovac, Stomatološki fakultet
- izv. prof. dr. sc. Tihomir Katulić, Pravni fakultet
- izv. prof. dr. sc. Anja Miroslavljević, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet
- red. prof. art. Marina Novak, Muzička akademija
- prof. dr. sc. Davor Petrinović, Fakultet elektrotehnike i računarstva
- prof. dr. sc. Tomislav Pletenac, Akademija likovnih umjetnosti
- doc. dr. sc. Diana Tomić, Filozofski fakultet
- izv. prof. dr. sc. Dražen Vouk, Građevinski fakultet
- izv. prof. dr. sc. Dajana Zoretić, Kineziološki fakultet
- Mario Cvek, Medicinski fakultet

Stručne službe Sveučilišta

- Jelena Đuran, voditeljica Ureda za upravljanje kvalitetom, jdjuran@unizg.hr; stručna i pravna podrška
- Daliborka Pašić, voditeljica Ureda za cjeloživotno obrazovanje nastavnika SuZg, dpasic@unizg.hr, stručna i administrativna podrška

5.2. SVEUČILIŠNA MREŽA ČŽO

U svrhu informiranja sastavnica o razvoju sustava ČŽO na Sveučilištu i obavještanja o događanjima, edukacijama i drugim temama iz područja, Radna skupina za ČŽO osmislila je Sveučilišnu mrežu ČŽO. Riječ je o *mailing* listi na koje se mogu prijaviti osobe na sastavnicama zadužene za cjeloživotno obrazovanje. Poveznica na obrazac za prijavu na mailing listu je [ovdje](#).

5.3. PRIMJERI DOBRE PRAKSE SASTAVNICA

U nastavku pročitajte opise iskustava nastavnika koji su sudjelovali u razvoju sustava cjeloživotnog obrazovanja na svojim sastavnicama, a neki od njih kroz rad u Radnoj skupini za cjeloživotno obrazovanje svojim iskustvom i znanjem doprinose razvoju ukupnog Sveučilišnog sustava obrazovanja.

5.3.1. Agronomski fakultet

U ulozi voditelja Centra za ČŽO, koji ima status poput ministra bez fotelje, provodim aktivnosti na volonterskoj osnovi, te bih kao dobre primjere prakse na Fakultetu htjela istaknuti radionice za nastavnike koje smo održali od 2022. do 2024. godine u suradnji sa svim agencijama i Ministarstvom rada (ukupno 5). Ovo je prilika da se istakne spremnost i interes za suradnjom svih pozvanih predavača iz agencija i Ministarstva te im velika hvala na tome. Jedan od rezultata edukacija je program „Grožđe i vino – od vinograda do stola“ koji se, sad već drugu godinu, uspješno provodi putem mjere „moj vaučer“. Osim navedenog, Odbor Fakulteta nadležan za ČŽO je pripremio za nastavnike Vodič o prijavi postupka programa ČŽO s ECTS-om i interne obrasce za programe bez ECTS. U ulozi voditelja Centra, posljednje dvije godine predlažem teme za završne i diplomске radove studenata i stručnu praksu, osobito za praksu za studente s invaliditetom kojima treba osigurati određenu prilagodbu, a praksu mogu provoditi u Centru.

U 2025. godini je prijavljen novi program bez ECTS-a te je najavljena izrada još dva programa.

prof. dr. sc. Romana Caput-Jogunica

5.3.2. Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet

Centar za cjeloživotno učenje Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (CCU ERF-a) postoji i djeluje od 2009. godine kao posebna ustrojstvena jedinica Fakulteta i od tada kontinuirano djeluje. Godišnje provedemo oko 50 ciklusa edukacija.

CCU već godinama kroz razvoj, planiranje i realizaciju programa ČŽO u području prevencije, dijagnostike i rehabilitacije/tretmana osoba s teškoćama socijalne integracije i osoba s teškoćama govorno-jezične komunikacije doprinosi ostvarenju misije i vizije Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta i promovira njegovu društvenu ulogu te tako profesionalno utječe na društvo i odgovara na potrebe tržišta rada, potrebe stručnjaka u praksi i poslodavaca.

Obrazovne programe kreiramo na tri ključna načina. Prvo- kroz znanstvenu i stručnu ekspertizu voditelja programa ČŽO (znanstvenika, nastavnika i suradnika ERF-a), koji komercijalno nude osmišljene programe zainteresiranoj stručnoj javnosti oglašavanjem programa s detaljnim planom i programom na mrežnim i društvenim stranicama Fakulteta/CCU. Drugi način proizlazi iz specifičnih društvenih i stručnih potreba koje se preko relevantnih tijela (vladinih i nevladinih organizacija – primjerice- ministarstva, agencije, UNICEF-a, stručnih organizacija i slično) komuniciraju s Fakultetom, te kompetentni stručnjaci (zaposlenici Fakulteta i/ili vanjski suradnici) s odgovarajućom specijalističkom ekspertizom kreiraju program usmjeren upravo na odgovaranje prema identificiranim stručnim potrebama. I treće - na temelju javnih poziva (natječaja) različitih organizacija koje prijavljuju stručne projekte (mahom iz europskih fondova), a unutar kojih planiraju inkorporirati dodatno usavršavanje i cjeloživotno obrazovanje određene stručne javnosti.

Dio naših obrazovnih programa prepoznato je i od nadležnih tijela, pa su tako neki bodovani od strane strukovnih komora, a neke su certificirane od nadležnih tijela.

Trenutačno razvijamo program CŽO radnog naziva Autizam i inkluzivno obrazovanje – mikrokvalifikacija za nastavnike u osnovnim i srednjim školama. CŽO je važna djelatnost našeg Fakulteta, a suradnja s praktičarima, poslodavcima, stručnjacima, komorama, donositeljima odluka i drugim dionicama ključna je u smislu ponude i kreiranja te izvedbe aktualnih i potrebnih programa CŽO.

izv. prof. dr. sc. Anja Miroslavljević

5.3.3. Stomatološki fakultet

Stomatološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu sustavno razvija i provodi programe CŽO koji doprinose kontinuiranom profesionalnom razvoju i osnaživanju kompetencija polaznika. Fakultet održava niz stručnih programa, radionica i edukacija koje su odobrene od nadležnih regulatornih tijela, uključujući Hrvatsku komoru dentalne medicine, čime se sudionicima omogućuje stjecanje bodova za produljenje profesionalnih ovlasti i održavanje visoke razine stručnosti.

Programi su jasno strukturirani, s definiranim ishodima učenja i metodama poučavanja, a izvode ih iskusni nastavnici i stručnjaci iz prakse. Fakultet redovito organizira i stručne skupove i kongrese koji okupljaju domaće i međunarodne predavače te služe kao platforma za razmjenu znanja, praćenje suvremenih trendova i unaprjeđenje kvalitete rada visokog učilišta.

U tijeku je priprema nove mikrokvalifikacije iz Digitalne dentalne medicine, koja se u prvoj fazi razvija za razinu HKO 7, dok su u sljedećim fazama planirane i verzije na razinama 4 i 5. Program se izrađuje u skladu sa standardima HKO-a, s jasno definiranim ishodima učenja i postupcima vrednovanja, te predstavlja važan korak prema formaliziranju specifičnih digitalnih kompetencija unutar sustava CŽO.

Stomatološki fakultet time potvrđuje svoju ulogu aktivnog i pouzdanog partnera u provedbi cjeloživotnog učenja na Sveučilištu, kontinuirano jačajući kvalitetu edukacije i osposobljavanja kroz inovativne i strukturirane programe.

prof. dr. sc. Marko Jakovac

5.3.4. Tekstilno-tehnološki fakultet

Centar za cjeloživotno obrazovana na Sveučilištu u Zagrebu Tekstilno-tehnološkom fakultetu osnovan je 2004. na inicijativu prof. dr. sc. Gojka Nikolića te se do danas kontinuirano provode edukacije, u vidu tematskih radionica i seminara za korisnike iz redova nastavnog osoblja Fakulteta, sektora tekstila i kože i šire zainteresirane javnosti. Razlikovni programi provode se za studente s drugih visokoobrazovnih sastavnica i stručnih studija na prijediplomske i diplomske studijske programe.

Programi cjeloživotnog obrazovanja se organiziraju radi stjecanja znanja, vještina i kompetencija za osobne, društvene i profesionalne potrebe te potrebe tržišta rada unutar primarnog sektora Moda, tekstil i koža, a ne smatraju se studijem u smislu Zakona kojim se uređuje visoko obrazovanje i znanstvena djelatnost. Takvi programi uključuju studijske programe s kolegijima, predavanja, seminare, radionice, tečajeve, ljetne i zimske škole, programe stručnog usavršavanja, kratke intenzivne obrazovne programe i slično, uključujući programe obrazovanja odraslih i obrazovanja za treću životnu dob.

Fakultetsko vijeće Sveučilišta u Zagrebu Tekstilno-tehnološkog fakulteta, na 3. redovitoj sjednici održanoj 16. prosinca 2024. godine donijelo je novi Pravilnik o cjeloživotnom obrazovanju Sveučilišta u Zagrebu Tekstilno-tehnološkog fakulteta, čime je Pravilnik o cjeloživotnom obrazovanju Sveučilišta u Zagrebu Tekstilno-tehnološkog fakulteta donesen na 11. redovitoj sjednici Fakultetskog vijeća održanoj 19. rujna 2022. godine prestao važiti.

Tijekom 2025. Fakultetsko vijeće usvojilo je program CŽO bez ECTS-a (5. razine prema HKO-u), naziva *Kreativno tkanje kao put stvaranja*, a u pripremi su nove mikrokvalifikacije iz područja digitalne i računalne konstrukcije odjevnih predmeta, kao i mikrokvalifikacije vezane uz održive i zelene procese tekstilno-kemijske tehnologije za tekstil i kožu kroz koncept kružnog gospodarstva, normativne akte i digitalnu putovnicu proizvoda, i primjenu digitalnih alata u dizajniranju obuće i modnih dodataka.

prof. dr. sc. Sanja Ercegović Ražić

5.3.5. Učiteljski fakultet

Centar za cjeloživotno obrazovanje Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu osnovan je 26. studenoga 2013. godine, odlukom Fakultetskog vijeća. Tijekom godina organizirani su brojni programi CŽO.

Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Agencija za odgoj i obrazovanje potpisale su 10. siječnja 2020. godine Sporazum o suradnji kako bi zajednički pridonosili unaprjeđivanju kvalitete obrazovanja u Hrvatskoj. Suradnja obuhvaća programe CŽO, stručno-istraživačke projekte, organiziranje simpozija, konferencija, skupova i seminara i ostale oblike suradnje od zajedničkog interesa.

Ovim sporazumom svi programi CŽO koji se odvijaju na Učiteljskom fakultetu priznati su i od strane Agencije za odgoj i obrazovanje kao programi profesionalnog razvoja učitelja i odgojitelja.

Uz programe profesionalnog usavršavanja od 2025. godine na Učiteljskom fakultetu organizira se program CŽO za prekvalifikaciju ili dokvalifikaciju učitelja u svrhu stjecanja kvalifikacije odgojitelja upisan u registar HKO-a. Program omogućuje pristup obrazovanju za deficitarna zanimanja osobama koje su prethodno stekle cjelovitu kvalifikaciju završetkom učiteljskog studija na razini 7.1. i stekli 300 ECTS-a, odnosno koje su završile specijalistički diplomski stručni studij ili integrirani prijediplomski i diplomski i diplomski studij ili četverogodišnji diplomski stručni studij primarnog obrazovanja.

Program je namijenjen učiteljima zaposlenim na radnim mjestima odgojitelja. Završetkom programa stječu se kompetencije o osnovama psihološkog i pedagoškog razvoja djeteta, kreiranja poticaja i aktivnosti u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju, poticanja i praćenja razvoja djeteta, kurikulumu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, inkluzivnom odgoju i obrazovanju, pedagoškoj i ostaloj dokumentaciji u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju.

Pohađanje programa financira se putem vaučera Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, a u skladu s Uvjetima i načinu korištenja sredstava za provedbu Obrazovanja za stjecanje kompetencija potrebnih za rad putem vaučera Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (HZZ, 2025).

Učiteljski fakultet nastavlja razvoj programa CŽO duboko svjestan potreba koje imaju odgojno-obrazovni djelatnici u sustavu uslijed sve veći izazova, ali i prilika koje pred njih stavlja njihova svakodnevna pedagoška djelatnost.

izv. prof. dr.sc. Goran Lapat

6.DIO: ČESTO POSTAVLJANA PITANJA

U nastavku slijede pitanja koja smo prikupili od sudionika radionica u sklopu Pilot projekta Izrada i vrednovanje programa cjeloživotnog obrazovanja o kojemu više možete pronaći u poglavlju 1.4. Pitanja su grupirana po temama.

6.1. **O analizi potreba potencijalnih polaznika i financijskom planu programa CŽO**

1. **Kako detektirati i analizirati potrebe tržišta rada ako želimo ponuditi tržišno orijentiran i isplativ program CŽO?**

ODGOVOR: Možete pročitati u poglavlju 2.3. Priručnika.

- 1. Kako možemo doći do informacija o tome što polaznicima CŽO programa stvarno daje prednost na tržištu rada? Drugim riječima, isplati li im se ulagati vrijeme u pohađanje naših programa, čak i ako ih ne plaćaju (npr. koristeći vaučer), ako im to neće donijeti konkretnu prednost pri zapošljavanju? (Gdje potražiti informacije što se traži na tržištu rada i što bi polaznicima predstavljalo prednost pri zapošljavanju?)**

ODGOVOR: Treba napraviti analizu potreba na načine opisan u [prezentaciji](#) i poglavlju 2.3. Priručnika.

Potrebne vještine navedene su i u katalogu programa na <https://vauceri.hzz.hr/katalog-vjestina/>. Isto tako, možete kontaktirati i HZZ na vauceri@hzz.hr.

- 2. Kako napraviti financijsku konstrukciju programa CŽO, a da bude isplativ? Na koje sve troškove treba računati kako bi se dobio iznos kotizacije odnosno troškova programa za polaznika?**

ODGOVOR: Treba uzeti u obzir fiksne i varijabilne troškove po polazniku. Fiksni troškovi su: naknada, odnosno honorar (bruto 2) predavača/izvoditelja programa CŽO, najam dvorane i opreme, marketing i promidžba programa CŽO, administrativni poslovi vezani uz prijavu i izvedbu programa, postotak koji ide Fakultetu te PDV (25%). Varijabilni troškovi su oni koji rastu rastom broja polaznika: catering i osvježenja u pauzama, materijali za polaznike i sl.

Provoditelji programa CŽO trebaju izračunati, uzimajući u obzir navedene troškove, koji je to minimalni broj polaznika za koji se isplati organizirati program.

6.2. O Registru HKO, kvalifikacijama i upisu u E-radnu knjižicu

- 1. Upisuju li se u HKO Registar djelomične kvalifikacije, mikrokvalifikacije ili oboje?**

ODGOVOR: AZVO izdaje potvrdu o usklađenosti programa CŽO sa skupovima ishoda učenja i na temelju toga program se upisuje u Registar HKO. Kako stvari sada stoje, to se radi samo za programe za koje se želi tražiti vaučere za obrazovanje od HZZ-a. Prema uputi iz AZVO, samo se za mikrokvalifikacije izdaje potvrda o usklađenosti sa skupovima ishoda učenja. Stoga, ako želite program financirati putem vaučera, preporučujemo Vam da u sveučilišnom obrascu označite „mikrokvalifikacija“ iako se radi o programu s više ECTS bodova.

- 2. Upisuju li se u e-radnu knjižicu djelomične kvalifikacije i mikrokvalifikacije, ili samo djelomične?**

ODGOVOR: Programi koje AZVO odobri, u trajanju prosječno od 3 do 6 mjeseci mogu se upisati u e-Radnu knjižicu.

Više informacija o upisu stečenog obrazovanja u e-Radnu knjižicu u okviru.

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (objavljeno na Facebook stanici HZMO-a, 16. lipnja 2025.)

[JESTE LI ZNALI ? - Upis stečenog obrazovanja u e-Radnu knjižicu]

...da u svoju e-Radnu knjižicu (ERPS) možete evidentirati podatke o obrazovanju i usavršavanju koje ste stekli u RH i inozemstvu.

✓ Stečeni stupanj formalnog obrazovanja upisuje se u e-Radnu knjižicu na temelju diplome/svjedodžbe/potvrde koju osobnim dolaskom dostavljate na uvid Područnoj službi ili uredu #HZMO. Upis se obavlja po dolasku i vidljiv je u vašem ERPS-u.

✓ Neformalna obrazovanja kao što su tečajevi i seminari također se mogu upisati u evidenciju #HZMO pod rubrikom dodatnog obrazovanja. Za iste nije uvjet certificirani program, ali potvrda o položenom tečaju/seminaru treba udovoljiti sadržajnoj formi - broj pod kojim je izdana, datum izdavanja, ovjeru ustanove i potpis nadležne osobe. Isto tako, u e-Radnu knjižicu mogu se upisati i neformalni programi obrazovanja koje provode nevladine organizacije.

U slučaju da ste određeno obrazovanje stekli u inozemstvu, inozemne stručne kvalifikacije moraju biti priznate, a zahtjev za priznavanje možete podnijeti i putem elektroničke usluge PISK u sustavu e-Građani.

Više informacija o PISK aplikaciji pronađite na <https://bit.ly/4a32XYr>.
e-Radnoj knjižici pristupite na <https://bit.ly/3l3nMev>.

3. Može li se u izvođenje mikrokvalifikacije uključiti sastavnica kao nositelj programa te tvrtka kojoj je sastavnica suvlasnik?

ODGOVOR: Da, ako izvoditelj odgovara uvjetima za provedbu nastave iz SIU.

4. Ako ponudimo mikrokvalifikaciju za nastavnike osnovnih i srednjih škola (npr. kroz radionice, zimske/ljetne škole i sl.), možemo li osigurati da im tu kvalifikaciju prizna Agencija za odgoj i obrazovanje u svrhu profesionalnog napredovanja? Trebamo li takve programe prijaviti u Registar HKO kao mikrokvalifikacije ili djelomične kvalifikacije da bi im to bilo priznato? Bismo li trebali razvijati takve programe u suradnji s Agencijom i prethodno ih s njima usuglasiti?

ODGOVOR: Ako se programi ne financiraju vaučerima, ne trebate ih prijaviti u Registar HKO. Sva ostala pitanja trebate razjasniti s Agencijom za odgoj i obrazovanja, odnosno Agencijom za strukovno obrazovanje jer je to u njihovoj ingerenciji. Institucije visokog obrazovanja samostalno razvijaju programe, a potvrđuju ih nadležne agencije (AZOO, ASSO i/ili AZVO).

3.6. O skupovima kompetencija, standardu zanimanja, skupovima ishoda učenja i standardima kvalifikacija

1. Može li skup kompetencija biti upisan neovisno o standardu zanimanja ukoliko je zajednički poslovima u različitim zanimanjima za koje još ne postoje upisani standardi?

ODGOVOR:
Vidi poglavlje 3.5.1.

2. **Kako možemo saznati jesu li kompetencije koje nudimo tražene i prepoznate na tržištu rada? (npr. možemo li kontaktirati Nacionalno ili Sektorsko vijeće za informacije o potrebama tržišta rada ili su ti podaci dostupni putem nekog javnog izvora?)**

ODGOVOR: Treba napraviti analizu potreba na tržištu rada koju provodi sama ustanova ili ugovoriti agenciju za istraživanje tržišta. Vidi poglavlje 2.3. Priručnika.

3. **U kojoj se mjeri formalni postupak revizije standarda zanimanja razlikuje od postupaka inicijalnog vrednovanja standarda zanimanja?**

ODGOVOR: Postupak revizije je opisan u dokumentu Metodologija za izradu standarda zanimanja i skupova kompetencija

4. **Što ako želimo izraditi program CŽO, a ne postoji standard zanimanja na koji se možemo vezati?**

ODGOVOR: „Opcija 1: Izraditi program koji se temelji na potrebama tržišta rada, a nije vezan za Registar HKO-a. Opcija 2: Pokrenuti upis standarda zanimanja u Registar HKO-a.

5. **Može li fakultet otvoriti svoje kolegije i uključiti ih u ponudu CŽO ako nema upisan standard zanimanja, standard kvalifikacije odnosno skupove ishoda učenja u HKO? Naši studijski programi su akreditirani, ali smo nažalost tek na početku priprema za upis u HKO i to će sigurno dugo trajati. Rado bismo ponudili neke programe CŽO, ali pretpostavljamo da neće biti polaznika sve dok se programi ne budu financirali preko vaučera. Stoga nam se opcija otvorenih kolegija (kao što je to učinio Filozofski fakultet) čini dosta interesantnom, međutim ne znam koliko je primjenjiva na nas. Isto pitanje vrijedi i za razlikovne kolegije. Mogu li oni biti programi CŽO bez upisa SZ, SK i SIU u HKO?**

ODGOVOR: Fakultet može ponuditi otvorene kolegije i uključiti ih u ponudu CŽO. Postupak vrednovanja provodi se na sastavnici u skladu s čl. 18. Pravilnika o CŽO SuZg. Dakle, ne mora se slati na vrednovanje Sveučilištu, osim ako se program predlaže za upis u Registar HKO-a i financiranje putem vaučera ili je riječ o programu kojim se stječe djelomična kvalifikacija.

Razlikovni programi su programi čijim završetkom polaznici stječu pravo prijave na natječaj za upis na studije i to jest program CŽO ako nosi najmanje 15, a najviše 60 ECTS-a. Ovi programi (otvoreni kolegiji, razlikovni programi) mogu se izvoditi bez upisa SZ, SK i SIU u HKO. Upis u HKO je obavezan samo ako se programi CŽO trebaju financirati putem vaučera (osim razlikovnih programa jer oni služe samo za upis na studije, a ne za osobne potrebe).

6. **Ako visoko učilište ima akreditiran studijski program, ali nema upisan standard kvalifikacija i to predstavlja dio akcijskog plana nakon reakreditacije, je li moguće upisivati skupove ishoda učenja za programe CŽO?**

ODGOVOR: U skladu sa Smjernicama za razvoj standarda kvalifikacija u visokom obrazovanju:

Predlagatelj može podnijeti i zasebno zahtjev za upis skupa ishoda učenja. Predlagatelj takvog skupa ishoda učenja, odnosno podnositelj zahtjeva za upis skupa ishoda učenja u Registar HKO-a koji se stječe visokim obrazovanjem, podnosi zahtjev Agenciji za znanost i visoko obrazovanje na propisanom obrascu HKO_SIU_VO koji popunjava u elektroničkom obliku, putem aplikacije Informacijskog sustava Registra HKO-a pod nazivom Zahtjevi. Više o tome u poglavlju 3.3.1. Priručnika.

7. Što ako će različite institucije s istim ili sličnim studijskim programom različito definirati skupove ishoda učenja? Tko će to odlučivati i pratiti u Registru? (posebno na razini materijalnih i kadrovskih uvjete)

ODGOVOR: Povjerenstva za vrednovanje koje angažira AZVO (stručnjaci za određeni sektor, kvalifikaciju....).

Znači li to da će na tržištu neko vrijeme egzistirati i jedno i drugo?

ODGOVOR: Da, koegzistirat će studijski programi temeljeni na standardima kvalifikacija iz Registra i oni koji to nisu.

8. Moraju li svi pojedinačni IU svakog SIU biti uključeni, odnosno provjerljivi kroz program?

ODGOVOR: Da.

9. Obuhvaća li program CŽO samo jedan ili više skupova ishoda učenja?

ODGOVOR: Ovisno o potrebama polaznika. Može biti samo jedan SIU ali i više njih.

3.7. O vaučerima za obrazovanje

2. Mogu li se vaučeri koristiti za mikrokvalifikacije, npr. pohađanje otvorenog kolegija ili isključivo za djelomične kvalifikacije?

ODGOVOR: Mogu se koristiti isključivo za mikrokvalifikacije i djelomične kvalifikacije proizašle iz programa CŽO upisanog u Registar HKO-a. Više o vaučerima: <https://vauceri.hzz.hr/vauceri-besplatno-stjecanje-vjestina/>

3. Kako se definira cijena programa kako bi sigurno bila pokrivena vaučerima?

ODGOVOR: Cijenu definira Hrvatski zavod za zapošljavanje u suradnji s Ministarstvom rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike. Točan iznos vaučera određuje se ovisno o obrazovnom sektoru ili podsektoru kojem pripada program, razini ishoda učenja koji se stječu programom, razini prethodno stečene kvalifikacije koja je uvjet upisa u program, ukupnom radnom opterećenju za stjecanje kvalifikacije te satnici programa.

4. Mogu li polaznici na programima CŽO biti studenti prijediplomskog, diplomskog i doktorskog studija našeg, ali i nekih drugih fakulteta, ako se ne radi o programima koji se financiraju putem vaučera.

ODGOVOR: Mogu, pri čemu je bitno jasno razlikovati status polaznika programa CŽO od statusa studenata redovitih studijskih programa. Studenti na programu CŽO nisu studenti nego polaznici programa. Polaznici CŽO programa sudjeluju na vlastitu inicijativu, često s ciljem stjecanja dodatnih znanja, vještina i kompetencija koje im mogu koristiti u profesionalnom razvoju i koje nisu obuhvaćene formalnim obrazovanjem.

U slučajevima kada su programi CŽO sastavljeni od kolegija koji su dio akreditiranih studijskih programa, treba izbjeći situaciju u kojoj bi polaznici kroz jednostavniji mehanizam (npr. priznavanje) mogli položiti ispit iz redovnog studija, odnosno voditi računa o tome da student kao polaznik programa CŽO ne pohađa program koji se sastoji od kolegija koji su dio njegovog studijskog programa. Drugim riječima, ako studenti pohađaju program CŽO, važno je da taj program nudi dodatne kompetencije koje nadopunjuju njihovo obrazovanje, a ne dupliciraju ono što je već obuhvaćeno njihovim formalnim studijem. Time se potiče razvoj interdisciplinarnih znanja i cjeloživotno učenje, što je u skladu s modernim obrazovnim trendovima.

3. Tko daje „zeleno svjetlo“ za vaučer, odnosno kako dobiti vaučere za program CŽO?

ODGOVOR: Na razini visokog obrazovanja, u skladu s Pravilnikom o CŽO: Sastavnica, Radna skupina za CŽO, Odbor za upravljanje kvalitetom, Senat, AZVO i HZZ. Putem sustava vaučera prihvatljivi su isključivo obrazovni programi za stjecanje zelenih, digitalnih i ostalih vještina traženih na tržištu rada, izrađeni na temelju standarda zanimanja/skupova kompetencija kao i standarda kvalifikacija/skupova ishoda učenja upisanih u Registar HKO. Dakle, ako želite da se za Vaš program CŽO mogu koristiti vaučeri za obrazovanje, program mora biti upisan u Registar HKO. Prije upisa u Registar program mora poći [proceduru vrednovanja na Sveučilištu](#). Vidi poglavlje 2.7.1.2.

6.5. O nositeljima, voditeljima i izvoditeljima i programa, provedbi i Pravilniku o CŽO

1. Mogu li nastavnici biti polaznici programa CŽO na fakultetu koji provodi program (npr. mogu li ja kao nastavnik fakulteta biti polaznik programa na fakultetu koji je napisao i izvodi moj kolega s fakulteta)?

ODGOVOR: Ne postoje prepreke da i nastavnici pohađaju određene CŽO programe ako smatraju da će time unaprijediti svoje kompetencije, bilo za osobne, bilo za profesionalne potrebe. Upravo su takvi oblici dodatne edukacije poželjni i mogu doprinijeti kvaliteti nastave i stručnog rada.

2. Može li pojašnjenje članka 4. stavak 5. Sveučilišnog Pravilnika o CŽO u odnosu na dio teksta „odnosno i zaposlenici koji su nastavnici izabrani na odgovarajuće nastavno radno mjesto za programe na razini 5 HKO?“ Znači li to da nastavnik – predavač koji sudjeluje na sveučilišnom prijediplomskom i diplomskom studiju može izvoditi nastavu samo za program na razini 5 HKO? Možemo li mi samo staviti u naš pravilnik da najmanje 50% ukupnog broja nastave u programima s ECTS bodovima moraju izvoditi zaposlenici Fakulteta?

ODGOVOR: Nastavnik predavač može izvoditi nastavu na programima na razini 5 i/ili više HKO-a. Bitno je samo voditi računa o tome da njihovo sudjelovanje u izvođenju nastave ne prelazi ovaj postotak od 50 % ukupnoga broja sati nastave u programima na razini 6 ili više, dok na razini 5 mogu u potpunosti izvoditi nastavu bez ikakvog postotnog ograničenja. Drugim riječima, nastavnici-predavači mogu u cijelosti izvoditi nastavu na programima na razini 5 HKO-a. Za te programe ne postoji postotno ograničenje u pogledu udjela njihova izvođenja nastave na cjelokupnom programu. Na programima razine 6 i više HKO-a nastavnici – predavači mogu sudjelovati u izvođenju nastave, ali njihov udio ne smije prijeći 50 % ukupnoga broja sati nastave u programima s ECTS bodovima jer je propisano da najmanje 50 % ukupnoga broja sati nastave u programima s ECTS bodovima izvode nastavnici izabrani na znanstveno-nastavno radno mjesto.”

3. Možemo li mijenjati partnere prilikom izvođenja ovog programa CŽO tako da ih ne navodimo u Ugovoru i izvedbenom planu (programu) kao partnere već da angažiramo kadar partnera kao vanjske suradnike?

ODGOVOR: Ako institucije-partneri formalno sudjeluju u izvođenju programa pružajući infrastrukturnu i kadrovsku potporu u značajnijem opsegu, njihovo sudjelovanje se definira ugovorom i navodi u izvedbenom planu, a svaka promjena partnera predstavlja promjenu programa koja utječe na upis u Bazu programa CŽO i zahtijeva prijavu prema čl. 23. Pravilnika o cjeloživotnom obrazovanju Sveučilišta u Zagrebu.

Vanjski suradnici mogu biti angažirani kao individualne osobe neovisno o instituciji iz koje dolaze. U tom slučaju, od njih se može tražiti suglasnost čelnika njihove matične institucije, ali se ta institucija ne smatra formalnim partnerom, niti se mora navoditi u ugovoru ili izvedbenom planu. Dakle, ako želite zadržati fleksibilnost u izboru vanjskih suradnika bez potrebe za formalnim mijenjanjem programa, ključ je angažirati ih kao pojedince, a ne kao predstavnike institucija.

- 4. Kako osobe u mirovini, a kada su zaposlene kao vanjski (imaju naslovni izbor) na Sveučilištu vrednujemo? Spadaju li one u 50 % zaposlenih na Sveučilištu ili izvan toga?**

ODGOVOR: Najmanje 50 % nastavnog kadra moraju činiti osobe koje su zaposlene na Sveučilištu. Umirovljenici s naslovnim izborom ulaze u preostali postotak, koji se može popuniti vanjskim suradnicima, gostujućim predavačima ili stručnjacima iz prakse.

Konkretna primjer ako je profesor u mirovini, a stručnjak je u području koji nam treba možemo li ga navesti kao izvođača u programu, ulazi li on u kvotu Sveučilišta u Zagrebu u tom slučaju?

ODGOVOR: U skladu s ranijim odgovorom, profesor u mirovini ne ulazi u kvotu Sveučilišta u Zagrebu, ali se može navesti kao vanjski suradnik.

- 5. Ako je osoba sa Sveučilišta u znanstvenom zvanju, tj. radnom mjestu i na određenom kolegiju /temi nositelj, može li imati i nekog vanjskog izvođača na tom istom kolegiju a koji nije u zvanju niti radnom mjestu, već stručnjak u području? Treba li se on navoditi u obrascu ako nije sigurno da neće svake godine predavati? Trebamo li imati s njegovom institucijom potpisan sporazum o suradnji ako je samo vanjski suradnik, odnosno gost predavač? (ne znam jesu li to u ovom kontekstu istovjetne kategorije?)**

ODGOVOR: Nositelj kolegija ili teme koji je zaposlenik Sveučilišta na znanstvenom radnom mjestu (međutim, skrećemo pažnju da prema novom ZVOZD-u na Sveučilištu mogu biti zaposlene samo osobe na znanstveno-nastavnim radnim mjestima) može u izvođenju nastave uključiti i vanjskog suradnika ili gostujućeg predavača koji nije na znanstvenom radnom mjestu, ali je stručnjak u relevantnom području. Nije nužno unaprijed navoditi takvog suradnika u obrascu ako nije sigurno da će predavati svake godine. Također, nije potrebno sklapati institucionalni sporazum o suradnji s institucijom iz koje dolazi vanjski suradnik ili gostujući predavač, s obzirom na to da je u tom slučaju angažiran kao pojedinac, a ne kao predstavnik svoje institucije. Sporazum se sklapa samo s institucijama koje formalno sudjeluju u izvođenju programa pružanjem infrastrukturne i kadrovske potpore u većem opsegu.

- 6. Moraju li oba nositelja/predlagatelja združenog programa imati ujedno i voditelja programa ili to može biti jedna osoba?**

ODGOVOR: Određivanje voditelja združenog programa CŽO stvar je dogovora između obiju institucija, pri čemu je ključno da imenovana osoba preuzme odgovornost za planiranje i organizaciju programa.

Isto tako, voditeljska uloga u združenom programu CŽO može biti podijeljena između voditelja i suvoditelja, prema dogovoru obiju institucija, uz osiguranje odgovornosti za planiranje i organizaciju programa.

7. Mora li voditelj programa biti na znanstveno-nastavnom, umjetničko-nastavnom ili nastavnom radnom mjestu ili može biti osoba zaposlena na Sveučilištu (administrativni djelatnik)?

ODGOVOR: Voditelj programa mora biti osoba na znanstveno-nastavnom, umjetničko-nastavnom ili nastavnom radnom mjestu. Takva osoba ima stručna i pedagoška znanja potrebna za osiguranje akademske kvalitete programa, kao i iskustvo u planiranju i izvedbi obrazovnih sadržaja. Administrativni djelatnici obično podržavaju organizacijske i logističke aspekte, ali nisu odgovorni za akademsko vođenje programa.

8. Ako od ukupnog broja sati nastave navedenog programa, 50 % su zaposlenici jednog sveučilišta i 50% fakulteta drugog sveučilišta može li svako pojedino sveučilište angažirati 20 % vanjskih suradnika (odnosno gosta predavača)?

ODGOVOR: Budući da se radi o združenom programu, ključna ideja je zajedničko korištenje resursa oba visoka učilišta, pa bi se ukupni udio nastavnog osoblja s oba visoka učilišta trebao promatrati zbirno, a ne odvojeno za svako visoko učilište. Drugim riječima, ukupno najmanje 50 % nastave trebali bi izvoditi zaposlenici dvaju visokih učilišta zajedno, dok bi se preostali dio mogao popuniti vanjskim suradnicima — gostujućim predavačima, naslovnim nastavnicima, stručnjacima iz prakse i dr. Također, za razine 5, 6 i 7 HKO zaposlenici trebaju biti na znanstveno-nastavnim radnim mjestima, dok za razinu 5 HKO nastavu izvode zaposlenici na nastavnim radnim mjestima.

9. Mora li se u izvedbenom planu (programu) navesti gdje će se provoditi terenska nastava? Ovo pitanje se odnosi ako bismo imali dvije lokacije (primjerice jedne godine Split druge Dubrovnik).

ODGOVOR: U ovom slučaju ključno je razlikovati mjesto izvođenja programa od lokacije terenske nastave. Mjesto izvođenja programa odnosi se na glavne lokacije gdje se provodi većina nastave, npr. Split i Dubrovnik, ako se program izvodi na tim mjestima. To bi svakako trebalo biti jasno navedeno u programu. Terenska nastava je specifičan dio programa i ne mora nužno imati fiksnu lokaciju svake godine. Važno je u izvedbenom planu naznačiti da se terenska nastava provodi na različitim lokacijama, uz mogućnost preciziranja mjesta prije početka izvođenja programa. (Primjerice, može se navesti: „Terenska nastava provodit će se na različitim lokacijama, uključujući Split i Dubrovnik, ovisno o organizacijskim potrebama i rasporedu izvođenja programa.“) Time se ostavlja fleksibilnost, a istovremeno program ostaje transparentan u pogledu izvođenja terenske nastave.

10. Jesmo li obavezni programe naplaćivati? Budući da smo tek u postupku uvođenja CZO i želja nam je privući polaznike čini nam se da bi se više polaznika odazvalo kad bi programe u početku izvodili besplatno.

ODGOVOR: Iako se programi CŽO u pravilu naplaćuju jer njihovo izvođenje uključuje određene troškove (nastavnici, vanjski suradnici, infrastruktura, administrativna podrška), Fakultet samostalno može odlučiti ne naplaćivati takve programe ako procijeni da u njihovom provođenju postoji strateška korist — primjerice, promocija vlastitih programa CŽO, privlačenje budućih studenata ili jačanje suradnje s vanjskim dionicima. Dakle, odluka o naplati treba ovisiti o konkretnom cilju programa i koristi koju Fakultet ima od njegove provedbe.

6.6. O recenziji, vrednovanju i potvrđama

1. **Kada je riječ o recenziji programa, možete li mi pojasniti postupak, i trebamo li mi kao sunositelji po tom pitanju još nešto napraviti nakon što program prođe kroz tijela sastavnica, odnosno sveučilišta? Dogovor je da će se program akreditirati na Sveučilištu u Zagrebu, a drugo sveučilište će na svojim tijelima prihvatiti tu Odluku.**

ODGOVOR: Program će se uputiti na recenziju ako u programu postoje obrazovne aktivnosti koje nisu dio akreditiranih studijskih programa. Nezavisni postupak recenzije provest će Sveučilište u Zagrebu, pri čemu predlagatelj prilikom upućivanja programa na vrednovanje može predložiti nekoliko recenzenata, koje Odbor za upravljanje kvalitetom može, ali i ne mora prihvatiti. Recenzent, u skladu s čl. 14. st. 4. Pravilnika o cjeloživotnom obrazovanju Sveučilišta u Zagrebu može biti nastavnik Sveučilišta ili drugih sveučilišta u RH izabran na znanstveno-nastavno ili nastavno radno mjesto (za programe na razini 5 HKO), naslovni nastavnik ili profesori emeriti.

2. **Traži se mišljenje Sveučilišta (Odbor za kvalitetu) o hibridnom i online programu CŽO, da li se pod ovim tipom nastave – članak 3. stavak 4. točka b podrazumijevaju i vođena nastava i samostalno učenje?**

ODGOVOR: Način organizacije nastave u hibridnim i online programima cjeloživotnog obrazovanja u ingerenciji je predlagatelja programa, koji je dužan predložiti oblike rada i opterećenje polaznika na način koji najbolje vodi ostvarenju ishoda učenja programa.

3. **Trebaju li već ustrojeni programi (naš Fakultet provodi stručna usavršavanja koja su odobrena od strane Ministarstva prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine) proći kroz procedure koje su određene Pravilnikom o cjeloživotnom obrazovanju?**

ODGOVOR: Prema klasifikaciji iz Pravilnika o cjeloživotnom obrazovanju, ti se programi mogu svrstati u „programe bez ECTS bodova“, budući da se takvim programima ne dodjeljuju ECTS nego drugi bodovi (npr. bodovi za licencu, bodovi za komore i sl.) jer im je svrha stručno usavršavanje i obnavljanje licence. Postojeći programi stručnog usavršavanja (koje je odobrilo Ministarstvo i priznala komora) ne moraju proći postupak vrednovanja na razini Sveučilišta, ali u skladu s čl. 18. st. 1. sveučilišnog Pravilnika prolaze neki oblik vrednovanja na Vašoj sastavnici u skladu s općim aktom sastavnice (ubuduće Pravilnikom o CŽO Vaše sastavnice), a podaci o već ustrojenim programima i programima koji će se tek ustrojiti dostavljaju se Sveučilištu radi vođenja javno dostupne evidencije svih programa cjeloživotnog obrazovanja Sveučilišta i njegovih sastavnica u skladu s čl. 1. st. 9. al. 5., čl. 22. i čl. 26. st. 4. sveučilišnog Pravilnika o CŽO.

4. **Je li obavezno polaznicima koji završe program CZO bez ECTS-a izdati potvrdu iz ISVU sustava ili se to odnosi samo na programe s ECTS s bodovima?**

ODGOVOR: Za programe bez ECTS-a izdaje se samo potvrda o sudjelovanju ili postizanju ishoda učenja ako program uključuje provjeru postignutosti ishoda učenja, u skladu s čl. 9. st. 3. Pravilnika o cjeloživotnom obrazovanju SuZg i na njih se ne primjenjuje izdavanje potvrde o završetku programu i dopunskih isprava o programu, u skladu s čl. 1. st. 9. al. 1. istoga Pravilnika. Fakultet može ponuditi otvorene kolegije i uključiti ih u ponudu CŽO. Postupak vrednovanja provodi se na sastavnici u skladu

s čl. 18. Pravilnika o CŽO SuZg. Dakle, ne mora se slati na vrednovanje Sveučilištu, osim ako se program predlaže za upis u Registar HKO-a i financiranje putem vaučera ili je riječ o programu kojim se stječe djelomična kvalifikacija. Razlikovni programi su programi čijim završetkom polaznici stječu pravo prijave na natječaj za upis na studije i to jest program CŽO ako nosi najmanje 15, a najviše 60 ECTS-a. Ovi programi (otvoreni kolegiji, razlikovni programi) mogu se izvoditi bez upisa SZ, SK I SIU u HKO. Upis u HKO je obavezan samo ako se programi CŽO trebaju financirati putem vaučera (osim razlikovnih programa jer oni služe samo za upis na studije, a ne za osobne potrebe). Više o potvrdama u poglavlju 2.8. Priručnika.

5. Koliko se dugo čuvaju podaci o programima i polaznicima?

ODGOVOR: Vezano za članak 20. i 21. Pravilnika, podaci o polaznicima i izdanim ispravama o završenom programu čuvaju se trajno jer se radi o javnim ispravama (zbog mogućnosti naknadnog izdavanja potvrda, provjera vjerodostojnosti, sudskih ili upravnih postupaka).

Evaluacijski upitnici i ankete su interni podaci za praćenje i unaprjeđenje kvalitete izvođenja programa. Oni nemaju trajnu vrijednost i čuvaju se uobičajeno pet godina (najčešće jedan ili dva ciklusa reakreditacije ili unutarnje provjere kvalitete), kao što je to slučaj i za ankete za vrednovanje nastavnika ili studija u cjelini (Priručnik za osiguravanje kvalitete SuZg, str. 12.).

LITERATURA

ZAKONI, PRAVILNICI, UPUTE

Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih. (2022). *Metodologija izrade programa obrazovanja odraslih*. <https://www.asoo.hr>

Ministarstvo znanosti i obrazovanja. (2022). *Uputa za izradu, usklađivanje i odobravanje obrazovnih programa visokih učilišta za financiranje putem vaučera iz NPOO-a*. <https://www.kvalifikacije.hr/sites/default/files/documents-publications/2023-12/3%20Uputa%20za%20izradu%20C%20uskla%C4%91ivanje%20i%20odobravanje%20obrazovnih%20programa%20visokih%20u%C4%8Dili%C5%A1ta%20na%20razini%20visokog%20obrazovanja%20za%20potrebe%20financiranja%20putem%20vau%C4%8Dera.pdf>

Pravilnik o Registru Hrvatskog kvalifikacijskog okvira. (2021). *Narodne novine*, 96/2021. <https://narodne-novine.nn.hr>

Sveučilište u Zagrebu. (2024). *Pravilnik o cjeloživotnom obrazovanju Sveučilišta u Zagrebu*. https://www.unizg.hr/fileadmin/rektorat/Studiji_studiranje/Studiji/Kvaliteta/Pravilnik_o_CZO-lektorirano-za_web.pdf

Zakon o Hrvatskom kvalifikacijskom okviru. (2013–2021). *Narodne novine*, 22/2013, 41/2016, 64/2018, 47/2020, 20/2021. <https://narodne-novine.nn.hr>

Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti. (2022). *Narodne novine*, 119/2022. <https://narodne-novine.nn.hr>

STRATEGIJE

Nacionalni plan razvoja sustava obrazovanja za razdoblje do 2027. godine. (2023). <https://mzom.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Obrazovanje/AkcijскиNacionalniPlan/Nacionalni-plan-razvoja-sustava-obrazovanja-za-razdoblje-do-2027.pdf>

Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine. (2021). *Narodne novine*, 13/2021. <https://narodne-novine.nn.hr>

Sveučilište u Zagrebu. (2026). *Politika cjeloživotnog obrazovanja*.

EUROPSKI DOKUMENTI

Council of the European Union. (2022, June 16). *Council recommendation on a European approach to micro-credentials for lifelong learning and employability*. <https://www.consilium.europa.eu>
Cedefop. (n.d.). *Skills forecast dataset*. <https://www.cedefop.europa.eu/en/datasets/dataset-skills-forecast>

PILOT PROJEKT, RADIONICE, PREZENTACIJE

Sve prezentacije s radionica održanih u sklopu Pilot projekta možete naći na poveznici: *Pilot projekt*. <https://www.unizg.hr/o-sveucilistu/sveuciliste-jucer-danas-sutra/osiguravanje-kvalitete/cjelozivotno-obrazovanje/skupovi-o-cjelozivotnom-obrazovanju/pilot-projekt/>

Mihelja Žaja, M. (2025). *Od analize tržišta do isplativog programa* [Prezentacija]. Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet.

Blagdan, A. (2025). Upis skupova ishoda učenja u Registar HKO-a [Prezentacija]. AZVO.

Jelenčić, M. (2025). Kako postati pružatelj usluga obrazovanja u sustavu vaučera? [Prezentacija]. Hrvatski zavod za zapošljavanje (HZZ).

MREŽNE STRANICE, BAZE

Hrvatski zavod za zapošljavanje. (n.d.). Vaučeri za obrazovanje. <https://vauceri.hzz.hr>

Sveučilišni računski centar SRCE. (n.d.). Registar HKO-a. <https://hko.srce.hr>

Sveučilište u Zagrebu. (n.d.). Baza programa cjeloživotnog obrazovanja. <https://www.unizg.hr/o-sveucilistu/sveuciliste-jucer-danas-sutra/osiguravanje-kvalitete/cjelozivotno-obrazovanje/baza-programa-cjelozivotnog-obrazovanja/>

Sveučilište u Zagrebu. (n.d.). Cjeloživotno obrazovanje. <https://www.unizg.hr/o-sveucilistu/sveuciliste-jucer-danas-sutra/osiguravanje-kvalitete/cjelozivotno-obrazovanje/>

NELEKTORIRANO